SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2022

Valpen Tyri skal på speiderleir i sommer. Skal du?

INNHOLD

FLOKK OG KOLONI

Fra bitteliten til kjempestor! 8
Ta et merke: Førstehjelp 9
Patruljedyret: Tiur.....10
Gammel og grå kjempe 12

TROPP

Pakk leirsekken.....16
Auroras beste boktips 17
Blid bakst med surdeig 18
Historien om Nansenpasset....20
Jenter i speideren:
– Vi liker det sånn.....22
Ta et merke: Matauk 25
Sporløs speidertur 26

ROVERLAG

Ut i verden:
Jenny fra Sør-Korea.....30
Lag en taumatte!.....31
En hellig gral 34
Bli med på Roverway 2024 35
Ta et merke: Sjø og vann 36
Et sommerELDORADO! 37
– En arena for påvirkning og
personlig vekst.....42
Portrettet: Christian Hetty 46

LEDER

For nysgjerrige speidere.....48
Beredt på atferd som
utfordrer oss 50
Jenter i speideren
- grep for jevnere fordeling 52
Frivillighetens år 2022:
Hurra for deg!.....54

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Hodebry og vitser 14
Peffens hjørne 24
Pondus og Påsan 40
Premiequiz 41
Speidersjefens hjørne 45
Heder & ære..... 59

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Hurra for demokratiet!

Det er vår, og for første gang på tre år kan vi feire 17. mai slik vi har så god tradisjon for – hurra! Mange speidere er med på nasjonaldagens første høytidelige markering: Flaggheis klokka åtte. Når vi står der og kanskje hutrer litt i speiderskjorte og -skjerf og ser det røde, hvite og blå gå til topps, vil det kunne kjennes ekstra sterkt i år. Vi hadde så vidt lagt en krevende tid med smittefrykt bak oss, før det brått ble krig i Europa. Et fritt og selvstendig demokrati ble angrepet av et nabolands militære styrker, på ordre fra en president som ikke har noe til overs for demokratiske verdier.

«En speider arbeider for fred og forståelse mellom mennesker.» sier speiderloven. Dette er noe av det viktigste vi kan bruke tid og krefter på. Helt siden speidingen startet i 1907 har fredsarbeid vært en del av det å være speider, og det slutter aldri å være det. Når vi opplever at demokratiske verdier står på spill, forstår vi lettere at vi ikke kan ta dem for gitt. Så hurra for 17. mai, vær jublende glad for at vi bor i Norge! Og husk at vi alle sammen må hjelpe til med å ta vare på ytringsfriheten, stemmeretten og toleransen og respekten for andre. Vi gjør verden bedre!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO-145

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Selma Elise Sortland
Trykk: 07 Media
Opplag: 15 515
Redaksjonen avsluttet: 21.4.2022
Generalsekretær: Stine Schultz Heireng
Speidersjef: Håvard Djupvik
Bidragsytere: Ksenia Sazonova, Lykke Juhler, Naturfotograf Roger Brendhagen, Tuva Moholdt

Redaksjonen:
Alexander Vestrum, Amalie Dalhaug Halleland, Aurora Thuve-Rønning, Christian Sangereid,
Eilif Tanberg, Hanne Kristine Lybekk, Janne Kathinka Fongen

KORTNYTT

AV ALEXANDER VESTRUM, JANNE KATHINKA FONGEN OG KIRVIL KAASA

FOTO: SBG TRØNDELAG

Penger til snøskuter

og utstyr til SBG Trøndelag

Speidernes beredskapsgruppe Trøndelag har fått penger til å kjøpe snøskuter og en tilhenger til å frakte den med. Pengene kommer fra Gjensidigestiftelsen. Stiftelsen gir også penger blant annet til at mannskapene skal ta førerkort både for snøskuteren og for å kunne frakte den på henger. I tillegg har Stjørdal kommune gitt støtte til en spesialslede til skuteren. ❖

Alexander fikk brev fra kongen

– Oi, «Det kongelige hoff» står det på utsiden, sier Alexander Akrei (9). Han sendte tenkedagskort til kong Harald. I brevet skrev Alexander blant annet at han er en stor beundrer av Kongen og at han ønsket ham en god dag. To uker senere kom svaret, og speideren var veldig overrasket.

– Kongen takket veldig for tenkedagshilsenen, forteller han. ❖

FOTO: JANNE KATHINKA FONGEN

FOTO: PATRICK HANSEN RJUKAN ARBEIDERBLAD

Rjukanspeidere så stjerner

På Rjukan kunne folk i midten av februar se nærmere på stjerner og andre himmellegemer. Det var takket være gruppeleder og speiderfar Eivind Toreid, som hadde et samarbeid med biblioteket. Ideen kom etter et møte der speiderne kikket i teleskop, ifølge Rjukan Arbeiderblad.

– Da så vi på litt av hvert, fortalte sønnen Niklas til avisa før det åpne arrangementet.

– Vi så på pleiadene, og vi pratet om hvordan stjernene beveger seg. Vi så også på Andromeda-galaksen, som er det som er lengst unna man kan se med det blotte øye, fortsatte han. ❖

Speidere i Sykkylven
ser fram mot koronafrie tider

Pandemien, med alle sine restriksjoner, er sakte, men sikkert i ferd med å løsne grepet også i Sykkylven speidargruppe. Det skriver gruppa i et innlegg i lokalavisa Nyss.

– De to siste årene har vi måttet kutte ut den årvisse vinterleiren ved Fjellseter ungdomssenter. Det er klart dette gjør noe med motivasjonen for alle. Men nå har sola snudd i mer enn én forstand, forteller gruppeleder Susanne Fauske. ❖

FOTO: NILS EINAR RYE

FOTO: LINDA NATHALIE FOSS

Speidere snekret fuglekasser i Engerdal

– Det var moro og spennende, forteller Jo-Gaute Åsgård. Han er med i Birdlife Engerdal. Foreningen av fugleinteresserte har startet et samarbeid med blant annet Engerdal speidergruppe i Hedmark krets. Det skriver Lokalavisa Trysil-Engerdal.

– Sammen monterte vi 25 kasser, og alle fikk med hver sin kasse hjem, i tillegg til at vi skal vi henge opp ulike kasser ved speiderhytta på Lillebo senere, forteller han videre. ❖

Ny båt til Flekkerøys sjøspeidere

– Vi hadde en fantastisk tur hjemover. Det regnet litt, men sjøen var blikk stille, sier Markus Lindhjem. Han var en av dem som hentet Flekkerøy BK sjøs nye arbeidsbåt i Bergen tidligere i år. Turen hjem til Kristiansand tok litt over 30 timer, skriver nettavisa N247. Båten kostet 360 000 kroner og er kjøpt for penger fra Gjensidigestiftelsen. ❖

FOTO: ARILD HANSEN N247.NO

Leseglade speidere

i Stavanger laget nytt merke

Speiderne i 2. Stavanger speidergruppe savnet et fordypningsmerke om bok for tropp. De syntes det var dumt at det var et slikt merke bare for småspeidere. Dermed startet de et prosjekt og lagde forslag til et troppsmerke og et patrulje-merke som de sendte til forbundskontoret.

Forslaget resulterte i nye fordypningsmerker om bok, ikke bare for speidere i tropp, men også for bevere og rovere, i tillegg til småspeidere. Merkesuksessen ble feiret med kake på et troppsmøte i vår. ❖

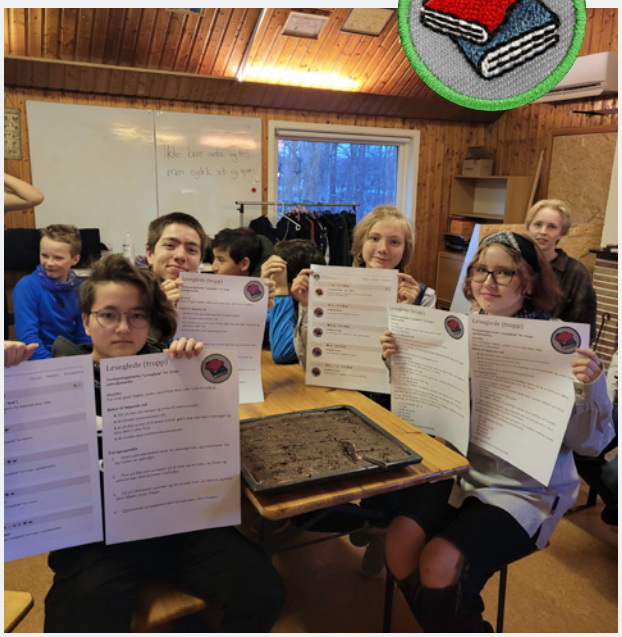

FOTO: ANNETTE GILLEBO

FOTO: LYKKE JUHLER

Oslospeidere med støttemarkering for Ukraina

Søndag 13. mars var mer enn hundre speidere og besøkende samlet ved Oslo rådhus for å markere sin støtte til fred i Ukraina. Initiativet kom fra førerpatruljen i 17. Oslo Kampianerne speidergruppe. I løpet av få dager lyktes de med å engasjere gruppa, kretsen, Norges KFUK-KFUM-speidere og speidersjef Håvard Djupvik. Markeringen inkluderte en gripende appell fra en ukrainsk speider, kakesalg, ansiktsmaling og innsamling med bøsser. En fin og meningsfylt ettermiddag! ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

Tyri er en ekte speiderhund

Dette er Tyri. Hun er fire måneder gammel og en samojedhund. Moren (bak Tyri på bildet) heter Doaivva og er fire år.

– Vi liker oss alle best ute, forteller eierne, roverne Selma Elise Skarsem Sortland og Ole Kristian Lona Moa fra Melhus og Stjørdal speidergrupper.

– I sommer skal hundene få være med oss på vandreleiren på Dovre, og det gleder vi oss veldig til! Tyri skal da få lov til å gå uten speiderskjerf, siden det var mest interessant når hun fikk bite i det. Under leiren må nok Tyri fortsatt bæres en del, sier de videre. Du kan følge hundene på Instagram-kontoen @fjellveita. ❖

FOTO: SELMA ELISE SORTLAND

Deilig Tufte-skjorte.

164 / 284,–

Speidercaps til solfylte speiderdager året rundt.

253,–

Puffin er en myyyk hettegenser fra Tufte i en deilig blanding av bambusviskose og økologisk bomull. Hettegenseren har avslappet passform, ekstra tykk hette og stikklommer.

579,–

Svært lett speiderjakke fra Tufte. Fin til både tur, møter og trening.

899,–

Lunde er en superdigg hettejakke fra Tufte med glidelåslommer, slik at du kan henge opp ned i et stort tre, uten at hele livet ditt faller ut av lommene.

524,–

speider-sport

Speidersport.no

40,–

Speiderpakka

139,–

Speiderflaske

239,–

287,–

Slik skal speiderskjorta se ut

Speiderskjorte

479 / 529,–

speider-sport

Speidersport.no

Skjerfknute

30,–

Speiderskjerf

99,–

Speiderbelte

278,–

Flaggbærermerket kan bæres av alle som har tatt ansvar for et flagg på 17. mai.

15,–

AKTIVITET

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** ŁUKASZ NIEŚCIORUK - UNSPLASH

VISSTE DU AT ...

gresskar er en frukt og ikke en grønnsak? Innmaten av gresskar kan du lage en god og gul suppe av. Nam-nam!

Fra bitteliten til KJEMPESTOR!

Mål: K-3, 8, S-6

Med sol, gjødsel og vann og godt stell kan et lite frø vokse til en **rund kjempe** på bare noen måneder. Hvis du ikke setter ny rekord, kan du få et fint gresskar til Halloween.

FOTO: MATT EBERLE - UNSPLASH

Hver høst konkurrerer folk flere steder i verden om hvem som har dyrket det største gresskaret. Verdensrekorden er cirka 1 000 kilo. Norges største gresskar vokste seg stort i Lyngdal i 2014. Det veide 318 kilo. Det er omtrent like mye som vekten av 10–12 småspeidere til sammen!

Hvis du vil prøve å dyrke et kjempestort gresskar, må du gjøre noen få ting riktig:

1. Velg riktig frø. Det finnes veldig mange forskjellige gresskarsorter. Noen blir små, andre kan bli store. Spør på et gartneri eller bestill frø på nett.
2. Så frøene innendørs så snart som mulig, to frø i hver potte.
3. Plant de små plantene ut når det er varmt nok. Les på frøposen.
4. Når plantene begynner å få små gresskar, knip vekk alle minigresskarene unntatt to på rekordplantene dine. Plantene skal bruke alle krefter på å lage ett eller to store gresskar.
5. Pass godt på gresskarplantene gjennom hele sommeren og gi dem nok vann. Annenhver uke skal de ha litt gjødsel. Det er mat for plantene.
6. Før gresskaret blir for stort, kan du legge et stykke papp eller en treplate under det for å holde det tørt.
7. Høst gresskaret før den første frosten. Vis fram kjempen din til familie og venner.

Enda flere smarte tips kan du enkelt finne på nett. Lykke til!

Kilde: plantasjen.no og impecta.no

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** INGRID U. SÆTER

Mål:
F-11, 12

Førstehjelp

Det er lurt å kunne litt førstehjelp! Det er den første hjelpen du kan gi noen som er syk eller skadet, og den er viktig.

Enten vi er hjemme, på skolen, ute på tur eller andre steder, kan det skje små uhell eller ulykker. Da er det smart å vite hva en skal gjøre. Det kan du lære når du jobber med å ta småspeidernes eget førstehjelpsmerke. For å få merket, må du kunne litt forskjellig. En fin ting med førstehjelp er at både barn og voksne kan klare det hvis de har øvd seg først.
Det hadde Marthe Hellum fra Charlottenlund speidergruppe gjort, sammen med foreldrene sine. Heldigvis! For da Marthe var syv år gammel ga hun livsviktig førstehjelp til moren sin. Moren besvimte, falt ned trappa hjemme og slo hodet sitt. Faren var ikke hjemme. Marthe og lillesøsteren hennes ble forskrekket, men de visste hva de skulle gjøre. – Vi la Mamma i sideleie og passet på at hun hadde frie luftveier. Så ringte vi Pappa, som kontaktet 113. Det fortalte Marthe til SPEIDEREN for noen år siden.
Moren kom raskt til sykehuset, der hun måtte være i to dager før hun fikk komme hjem. – Heldigvis gikk det bra, sa Marthe.

Det var jammen bra at Marthe og lillesøsteren hadde øvd på førstehjelp! Øv deg og ta merket, du også. Under ser du hva du må gjøre og kunne for å få merket. ❖

Å øve på førstehjelp er lurt! Her øver småspeidere sammen med Marthe Hellum som nå er blitt 21 år gammel.

FORDYPNINGSMERKET FØRSTEHJELP FOR FLOKK

1. Delta i en førstehjelpsøvelse der du:
   a. Viser at du kan vurdere om det er trygt å hjelpe.
   b. Viser at du kan undersøke ved hjelp av huskeregelen BLÅ.
   c. Viser at du kan skaffe hjelp og hva du skal si når du ringer nødnumrene.
   d. Stanser en liten blødning og behandler småskader.
   e. Viser at du kan sørge for frie luftveier og legge pasienten på siden.

2. Kjenne til hvordan du kan forebygge frostskader og nedkjøling.

3. Sammen med de andre hjemme undersøke hvilket førstehjelpsutstyr dere har hjemme og i bilen.

FAKTA OM TIUR (HANN) OG RØY (HUNN)

Latinsk navn: Tetrao urogallus

Familie: Fasanfamilien

Lengde: Hann: 80–115 cm, hunn: 59–64 cm

Vekt: Hann: 3,3–4,3 kg (opp til 6,5 kg), hunn: 1,44–2,5 kg

Levetid: Opptil 14 år

Kjennetegn tiur: Stor vifteformet stjert, skjegg under haken/på kinn, hvite skulderflekker, grønt bryst og røde øyeflekker over øynene.

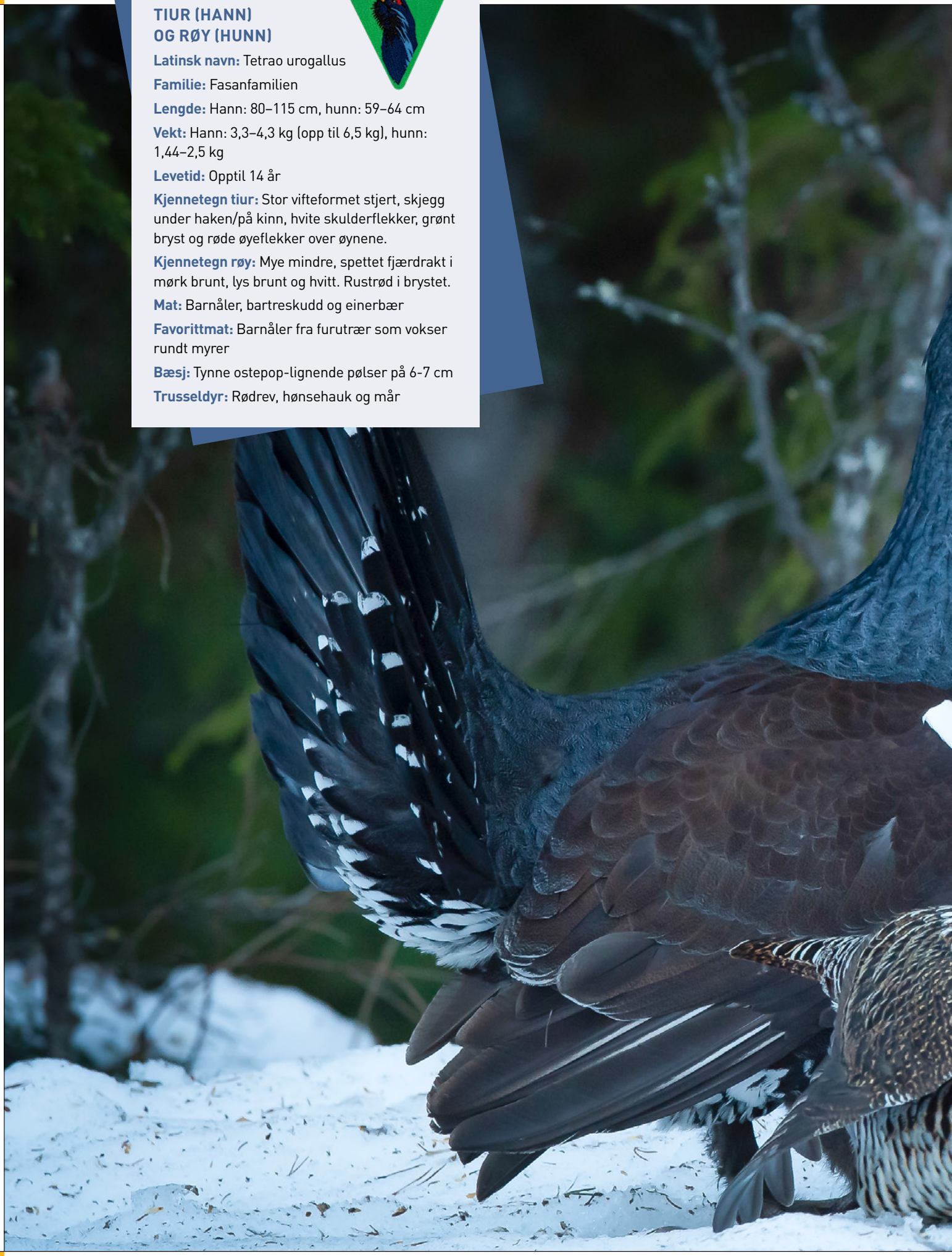
Kjennetegn røy: Mye mindre, spettet fjærdrakt i mørk brunt, lys brunt og hvitt. Rustrød i brystet.

Mat: Barnåler, bartreskudd og einerbær

Favorittmat: Barnåler fra furutrær som vokser rundt myrer

Bæsj: Tynne ostepop-lignende pølser på 6-7 cm

Trusseldyr: Rødrev, hønsehauk og mår

TEKST: KIRVIL KAASA OG CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Mål:
K-3, S-6

Tiur

Om våren er det tid for tiurleik, men tiuren **leiker ikke for moro skyld!**

Tidlig, tidlig en vårmorgen i skogen kan du høre noen rare, dype «knepp». Først sakte, så fortere. Endelig kommer et «klunk», som om en kork trekkes ut av en flaske. Til slutt høres en skjærende, metall-aktig lyd. Det er ikke lett å beskrive lydene fra en storfuglhann, eller tiur. Men det er lett å kjenne dem igjen, for ingen andre fugler høres slik ut!

KJEMPEFUGLEN

Navnet storfugl passer godt, for den er gigantisk! I alle fall til å være en fugl. Tiuren veier ofte over tre kilo. Hunnfuglen kalles røy. Den er mye mindre og ser helt annerledes ut.

Tiuren har et kraftig gult nebb. Den likner en rovfugl, altså en som lever av andre dyr og fugler. Men det gjør ikke tiuren. Den vil heller ha frø, knopper, bær og andre deler av plantene. Om vinteren spiser den furunåler!

PÅ SPILLPLASSEN

Lydene om våren kommer ofte fra det vi kaller en spillplass. I gammel skog, mellom høye furutrær, foregår tiurleiken i mars, april og mai. Da møtes tiurene og spiller om hvem som skal få pare seg med røyene. Tiuren flaksehopper på bakken. Stjerten er oppslått som en stor, svart vifte av fjær. Vingene sleper den langs bakken.

Tiurene gjør alt dette for å imponere røyene og samtidig prøve å skremme hverandre. Når to tiurer slåss, bruker de nebbet og vingene. Det er en tøff kamp, og etterpå er tiuren sliten. Da slapper den av og spiser, slik at den får krefter til å spille neste morgen igjen. Til slutt velger røyene én tiur. Han er vinneren og får pare seg med røyene.
Ti dager etter paringen legger røya de brune eggene i et reir på bakken. Hun må passe godt på reiret, så ikke rev, mår eller rovfugler kommer og spiser eggene.

På side 34 kan du lese mer om tiurleiken. Det er naturfotograf og tidligere speider Roger Brendhagen som har skrevet den. Han har tatt de fine storfugl-bildene. ❖

«KNEPP, KNEPP, KNEPP, KLUNK, SVISSSSJ»

På fuglelyder.net kan du høre storfugllydene.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SINDRE KOLSTAD VALAN

Mål:
F-6, 8, K-3,
S-6, 7

Gammel og grå kjempe

Har du sett at veldig gamle trær kan se ut som om de er vridd? Det er som om et **troll har tatt tak i stammen** med den store hånda si.

På tur i fjellskogen, eller ved sjøen, kan du se gamle, grå trær som har en litt rar form. Barken har falt av og de ser helt tørre og døde ut. Og helt vridd. Noen tror det er vinden som har gjort treet slik. Eller sola. Eller et troll, kanskje.

SINDRE VET SVARET

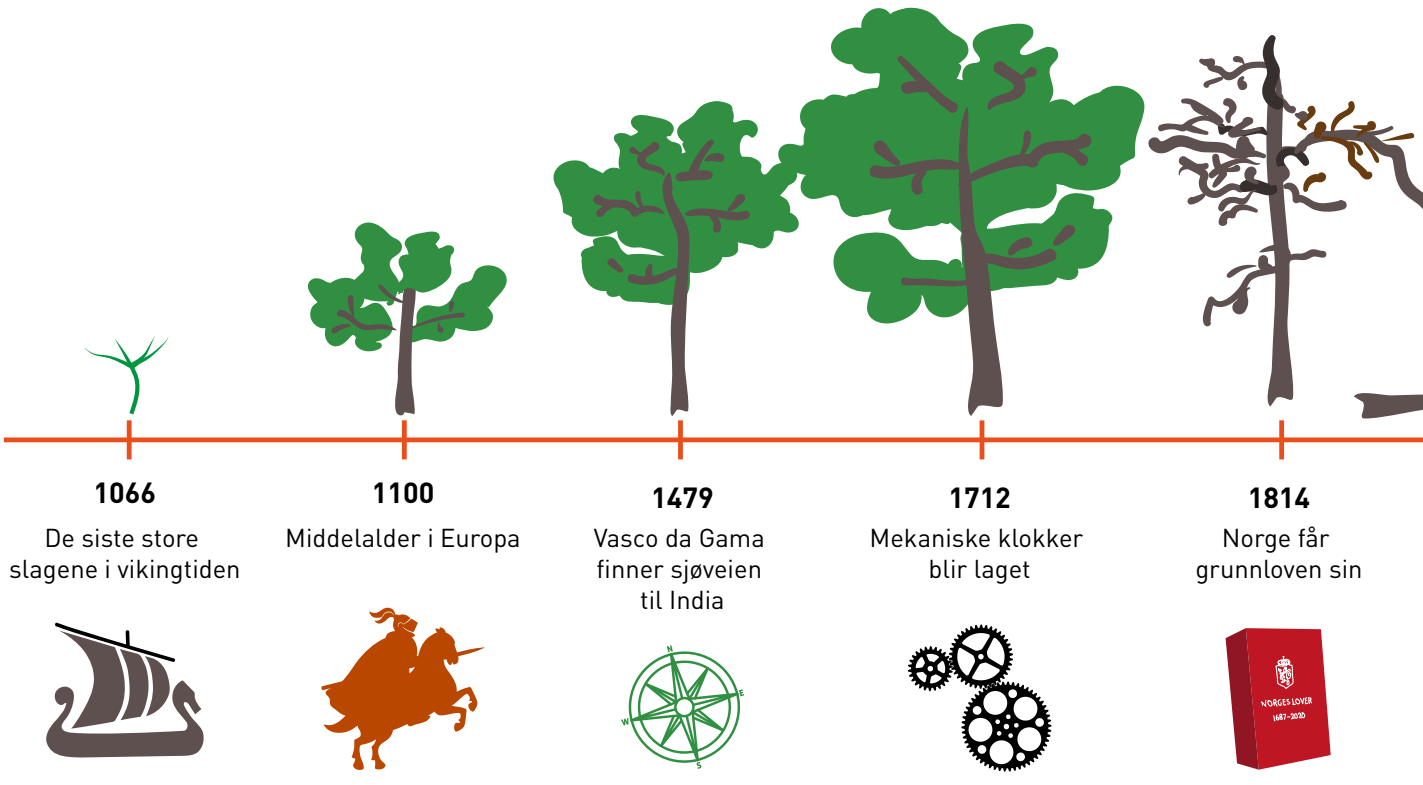
Vi ber Sindre Kolstad Valan forklare oss hva dette er. Sindre kan masse om gamle trær, for han jobber med å passe på Femundsmarka nasjonalpark. En nasjonalpark har ikke gressplener eller blomsterbed. Den er en del av naturen som vi skal ta ekstra godt vare på. I Norge er det nesten 50 nasjonalparker. De finnes over hele landet. De fleste er i områder med fjell.

– De gamle trærne er ikke egentlig vridd, forklarer Sindre. – De har vokst i spiralform. De fleste har vokst fra venstre mot høyre.

MER ENN TUSEN ÅR GAMLE

Det er særlig furutrær som får en slik form, omtrent som en skrue. Et furutre kan vokse veldig sakte og leve så lenge som 800 år! – For å forklare det litt enkelt, kan vi si at treet vokser på skrå og oppover samtidig, sier Sindre. Cellene, altså de bittesmå byggeklossene treet består av, har omtrent samme form som ruteren i en kortstokk.

Jo eldre treet blir, desto mer vridd ser det ut. Et tre som vokser slik blir mye mer solid enn et tre som vokser rett opp. Da tåler treet både sterk vind og mye snø.

Et sterkt tre kan bli stående veldig lenge etter at det har dødd. Ofte i 200 år, kanskje enda lenger. Til slutt vil treet falle. Da kan treet bli liggende i 400 til 500 år før det smuldrer opp og blir helt borte. Hvis du ser et slikt gammelt tre som har falt over ende, kan det hende at det treet var en liten spire allerede i vikingtida! Tenk på alt som har skjedd siden da, mens treet sto der i år etter år etter år ...

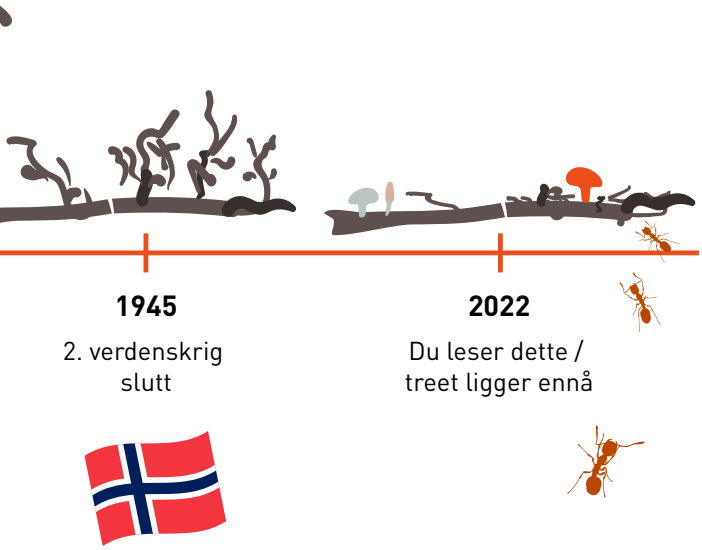
KLEM ET TRE

Du kan jo gi et slikt tre en klem neste gang du er på tur. Kanskje noen andre har gjort akkurat det samme for veldig, veldig lenge siden?

MYE LIV I ET DØDT TRE

Det er forresten masse liv i en slik død trekjempe. Ett eneste furutre kan være levested for til sammen over tusen forskjellige typer insekter, edderkoppdyr, fugler, dyr, sopper, lav og bakterier. – Det sier mye om hvor mye slike gamle trær betyr, sier Sindre. – Det er lurt og viktig å la dem stå i fred! ❖

Et dødt tre er som en by – fullt av liv!

Du kan sikkert tenke deg hvorfor vi kaller et slikt tre for en grå kjempe.

Se hvordan det ser ut som om noen har vridd stammen på dette treet.

TEKST: KIRVIL KAASA

Finn FEM feil

Hva snakker disse sjiraffene om, tro? Kanskje den ene har **sår hals** og de andre spør om den vil ha noen **små pastiller**? Bildene er neste like, men på det til høyre har vi gjort **fem små forandringe**r. Finner du alle uten å kikke på løsningen på side 55?

Hvilken KONGLE til hvilket tre?

Inni konglene sitter frøene som kan bli til nye trær, men hvilken kongle hører til hvilket tre?

OR

FURU

GRAN

Løsningen finner du på side 55.

HiHiHi!

Av Mads Theodor (8) og Fia (10) Andenæs Graver

Hvilken fugl er bra å ha når du skal tenne bål? Flamingoer!

HAHAHA!

Har du hørt om henne som dro til byen for å kjøpe kamuflasjetelt? Hun fant ingen.

Hvorfor begynte pappaen til Fredrik å skrive bok? Han ville bli kalt for fatter.

Hvorfor brukte bonden veivals på jordet? Fordi hun ville dyrke potetmos.

Hvorfor ville ingen ha selen på fotballaget? Fordi han bare scorer selmål!

HA

To naboer ville finne ut hvem av dem som hadde høyest flaggstang. Mens de slet for å klatre opp for å måle, kom en gutt forbi. Han foreslo at de kunne legge ned flaggstengene for å måle. Da sa den ene naboen: – Dust! Vi skal jo ikke måle hvor lange de er, men hvor høye de er!

Hva kaller du en elefant med lapp foran øyet? Kaptein Snabeltann.

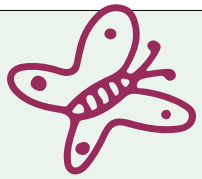
Hvilket dyr i havet er finest på håret? Kamskjellet.

En mann sa: Det finnes tre typer folk i verden – de som kan regne og de som ikke kan regne.

TEGNESERIER

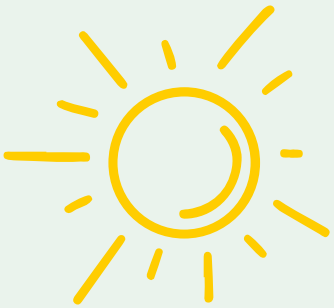

BLI EKSPERT

TEKST: KIRVIL KAASA

Pakk leirsekken

Mål: F-10

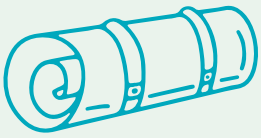
Hvis du ikke har vært på speiderleir før, er det ikke lett å vite akkurat hva du skal ha med deg. Her er et forslag til pakkeliste, og dessuten **noen lure tips** til pakkingen.

Hvis du bruker en liste når du skal pakke, er det lettere å huske alt du trenger. Det går også fortere å pakke. Kryss av på lista etter hvert som du finner fram de forskjellige tingene. Denne lista er bare et forslag.

Etter at du har vært på leir noen ganger, vet du enda bedre hva du trenger å ha med deg og hva du kan legge igjen hjemme, men en pakkeliste er alltid lurt.

- Det smarteste er å pakke i en sekk, den er mye lettere å bære enn en bag!
- Pakk sekken din selv, så vet du hva du har med, og hvor i sekken de forskjellige tingene ligger.
- Tenk gjennom hva slags vær det kan bli på leiren, og om du må bære sekken langt.
- En eller to poser til skittent tøy kan være lurt å ta med.
- Hvis du må pakke noe utenpå sekken, fest det godt! Ting som henger og dingler på sekken er upraktisk og kan lettere falle av.

- ❑ Undertøy, sokker
- ❑ Ullsokker
- ❑ Langermet ulltrøye og ullstillongs (kan være godt å ha hele året, kan brukes som pysj i en tynn sovepose eller hvis det er kaldt om natta)
- ❑ T-skjorter
- ❑ Genser(e)
- ❑ Ullgenser
- ❑ Skalljakke/vindjakke
- ❑ Bukse/turbukse
- ❑ Shorts
- ❑ Votter/vanter, lue, skjerf eller hals (kan være nødvendig om sommeren!)
- ❑ Badetøy
- ❑ Regnjakke og regnbukse
- ❑ Nattøy
- ❑ Solhatt/caps
- ❑ Gummistøvler eller fjellstøvler
- ❑ Joggesko/tursko
- ❑ Sovepose
- ❑ Liggeunderlag
- ❑ Lommelykt (sjekk batteriene)
- ❑ Toalettsaker: Tannbørste, tannkrem, hårbørste, såpe, våtservietter
- ❑ Myggmiddel og solkrem, solbriller
- ❑ Håndkle
- ❑ Flat og dyp plasttallerken, bestikk (skje, kniv, gaffel), kopp – gjerne i en tøypose som kan henges opp
- ❑ Sysaker, plaster, gnagsårplaster. Medisiner, hvis du trenger det.
- ❑ Fyrstikker, kniv
- ❑ Skrivesaker, en god bok, sangbok
- ❑ Poser til søppel og skittentøy
- ❑ Lite sitteunderlag til leirbålene
- ❑ Reserveproviant (Sjokolade, rosiner, nøtter, frukt og lignende)
- ❑ Drikke (i tett drikkeflaske som kan etterfylles)
- ❑ Lommepenger

Hvis du har, og har plass i sekken

- ❑ Liten pute
- ❑ Kompass
- ❑ Leirbålskappe

La dette ligge igjen hjemme: Den hvite, nye buksa og de hvite joggeskoene.

Mål:
S-8

AURORAS BESTE BOKTIPS

TEKST: AURORA THUVE-RØNNING

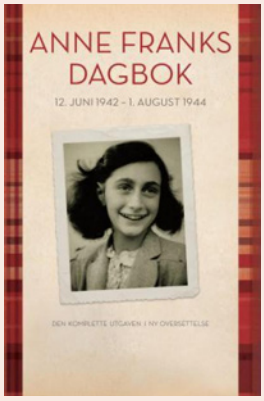
Fire fine til ferien

Les på reise, les på stranda, les i teltet eller hengekøya. Her er fire gode bøker å kose seg med i sommer!

Aurora er journalist i SPEIDEREN-redaksjonen og elsker å lese.

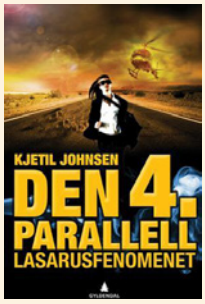

ANNE FRANKS DAGBOK

av Anne Frank

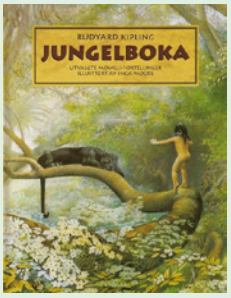
Anne Frank og familien hennes gjemte seg på et loft i en bygning i Amsterdam i over to år på grunn av forfølgelsen av jøder under 2. verdenskrig. Dette er dagboka hennes, hvor hun skriver ærlig og ekte fra dag til dag om hvordan det er å være jøde i en verden som prøver å få henne drept.

LASARUSFENOMENET

av Kjetil Johnsen

Emma våkner fra koma og alt er annerledes. Broren er stum, foreldrene drept, og onkelen oppfører seg som om alt er hennes feil. Selv har hun vanskeligheter med å skille drømmer – eller er det minner? – fra virkeligheten. Dette er en fin og lettlest bok med en ekstremt spennende handling som gjør det vanskelig å legge den fra seg. Boka er den første i en serie på fire, men det går fint an å bare lese denne alene.

JUNGELBOKEN

av Rudyard Kipling

Mowgli er en menneskegutt som blir oppdratt i jungelen av ulver. Dette er ikke alltid like lett, men Mowgli har heldigvis noen gode venner han kan stole på: den svarte panteren Bagheera og bjørnen Baloo. Vi følger med på deres rare og uvanlige liv i den store, og noen ganger litt farlige, jungelen. Dette er boka som flokk-systemet i speideren er bygget på, og den er både spennende og lærerik. Den tar deg med på flere eventyr helt utenom det vanlige, og er en bok du sent vil glemme.

NÆRMERE KOMMER VI IKKE

av Monika Steinholm

Edor er ikke redd for noe. Han kan kysse alle jentene han kjenner, øve på skatetriks og svømme litt for langt ut fra land. Så møter han Jens, og han innser at det bare er én ting han er redd for: måten Jens får det til å krible i magen hans når de er sammen. Dette er en lettlest ungdomsroman om skeiv kjærlighet og om hvordan forelskelser ikke alltid er like lett. Den er utrolig spennende og jeg anbefaler deg sterkt å lese den!

TEKST OG FOTO: AMALIE DALHAUG HALLELAND

Mål:
K-7, 8

Blid bakst med surdeig

Kan du blande vatn og mjøl? Om svaret er ja, **så kan du òg bake med surdeig!** Det er lett og morosamt, og resultatet blir eit godt brød som du kan nyte heime eller på tur.

Ein surdeig er eit levande «vesen» med både eigen personlegdom, utsjåande og humør. Alt avheng av kva for ein kornsort du nyttar, kor grovmalt mjølet er og kor mykje du matar surdeigen. Nokon har og eigne namn, surdeigane mine heiter Clemet Cato og Bergljot Camilla.

LAG DIN EIGEN SURDEIGSFAMILIE

Clemet Cato var den fyrste surdeigen i familien, og han laga eg slik:

1. Bland 1 dl lunka vatn og 100 gram mjøl. La blandinga stå i eit tett glas på kjøkkenbenken over natta.
2. Dagen etter tek du litt av blandinga, omlag 25 gram, og blandar med 1 dl lunka vatn og 100 gram mjøl. Resten av blandinga, omlag 175 gram, treng du ikkje til surdeigen, men du kan bruke ho i anna bakverk, sjå Tips & triks.
3. Punkt 1 og 2 gjentek du i enda tre dagar på rad. No skal surdeigen byrje å boble og vekse.
4. På dag fem skal surdeigen vere boblande og klar til å bake med.

Bergljot Camilla, på si side, er som eit barn for Clemet Cato. Då eg laga ho, tok eg nemleg berre ein del av Clemet Cato som eg mata opp og, vipps, hadde eg to startarar.

ORDLISTE

Startar - Mora til alle brøda dine er startaren, det er ho du må mate for å laga ein aktiv surdeig.
Mate – Å blande saman ein liten del startar med like delar mjøl og vatn.
Aktiv surdeig - Den ferdig mata surdeigen som boblar og som du brukar til å bake med.

TIPS & TRIKS

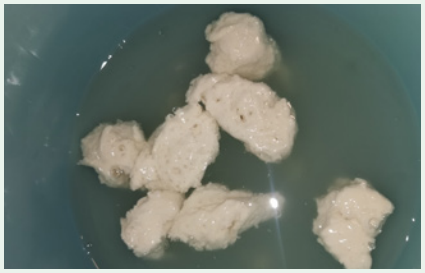
- Har du problem med å aktivere startaren, bland ein mindre del startar og ein større del mjøl og vatn.
- Startaren kan utan problem stå i kjøleskapet i opptil to veker utan mating. Om surdeigen står på kjøkkenbenken treng han mat kvar tredje dag. Surdeigen kan leve lenge, verdas eldste surdeig er 120 år !
- Hugs å vaske utstyr og hender regelmessig for å unngå uønskte bakteriar i surdeigen din, då blir han sur på ekte.
- Hugs at restane du får når du lagar surdeigen (dag 2 til 4) kan du bruke til å lage knekkebrød eller tacolefser av, eller bruke i anna bakverk.
- Hald deg til ein kornsort når du lagar startaren.
- Finmalt mjøl er lettare å få til ein aktiv surdeig med enn grovmalt mjøl, er mi erfaring.

Korleis bakar du med surdeigen? Når surdeigen din boblar og er klar til å bakast med, treng du ei oppskrift:

LOFF MED SURDEIG (1 BRØD)

600 g kveitemjøl
4,5 dl vatn
120 g surdeig
1 ss salt

Ha vatnet i ein bolle. Bland ut surdeigen i vatnet. Ha i mjølet og bland alt i lag. Ha alltid våte hender når du jobbar med deigen.

Bland surdeigklumpane ut i vatnet.

La kvile i 30 minutt. Strø saltet over og klem det godt inn. Strekk og bret deigen. Gjenta strekk og brett tre gongar. Legg brødet på eit steikebrett eller i ei brødform.

Surdeig treng lengre tid enn gjærdeig for å gje eit godt resultat. Vil du ha eit brød med mykje boblar og utvikla smak, la brødet heve i kjøleskapet over natta. Etter hevinga er det berre steikinga att.

Forvarm steikeomnen til 250 gradar. Steik brødet i 50 minutt, først ved 250 gradar, etter halve tida skrur du ned temperaturen til 225 gradar.

LAG MØNSTER PÅ BRØDA

Skjær mønster i overflata før steiking! Det gjer òg at brødet hever ordentleg når det kjem inn i den varme omnen. Snitt i overflata med ein kniv eller eit barberblad og lag alle mønstera du kan tenkje deg!

SURDEIGSBRØD PÅ TUR?

Surdeigsbrød er saftige og held seg godt over tid. Derfor passar dei perfekt for fleire dagar på tur med patruljen. ❖

Boble, boble ...

Surdeig er eit omgrep for organiske kulturar med gjærsopp, mjølkesyre- og eddiksyrebakteriar som lev saman og er avhengige av kvarandre. Desse kulturane finst naturleg i mjølet, det er berre å aktivere dei med vatn og tolmod!

HISTORIEN OM

TEKST: EILIF TANBERG

Mål: S-1, 12, 13

Nansenpasset

I et kaotisk Europa etter første verdenskrig var hundretusenvis på flukt. Mange mistet statsborgerskap og retten til arbeid og legehjelp. Det berømte Nansenpasset ble en viktig del av løsningen.

Russland, 1921: Hungersnød med fem millioner døde, en brutal revolusjon og blodig borgerkrig har sendt mengder av folk på flukt. 800 000 russere søkte tilflukt på det europeiske kontinentet.

I 1922 bestemte Russland plutselig at alle flyktninger utenfor landets grenser skulle miste statsborgerskapet. For de 800 000 flyktningene ble livet nå enda vanskeligere: De ble statsløse, og de mistet muligheten til å bevege seg fritt, jobbe og få hjelp hvis de var syke.

STORE PROBLEMER

På denne tiden var Europa et ganske kaotisk sted. Regjeringer kom og gikk, landegrenser ble trukket opp på nytt, og mange land ble veldig opptatt av seg selv og sitt eget folk. Folkeforbundet var forløperen til FN. Forbundet prøvde å rydde opp og passe på så godt de kunne, men de slet. Mange mente at Folkeforbundet ikke klarte å jobbe for internasjonal fred og forståelse, selv om det var oppgaven deres.

Utfordringene fortsatte å komme som perler på en snor: For eksempel var mange folkegrupper redde for å bli forfulgt. En av dem var armenerne i Tyrkia. De var en minoritet i et land som var mest opptatt av seg selv. Mange så ingen annen utvei enn å flykte. Og så var det altså de mange russiske flyktningene uten pass. De kom seg verken frem eller tilbake – hva skulle Folkeforbundet gjøre?

VI TRENGER EN KJENDIS!

Plutselig fikk noen en god ide: Hva om vi gir disse menneskene på flukt et midlertidig pass? Hvis et land godkjenner det midlertidige passet, kan flyktningene få tilgang til de mest grunnleggende rettighetene i landet, for eksempel helsetjenester.

Problemet var bare at et slikt pass vil trenge en god dose velvilje fra landene rundt om i Europa. Folk brydde seg jo mest om seg selv, og kontinentet var ganske nedkjørt etter den brutale første verdenskrig (1914–1918). Folkeforbundet trengte en ekte kjendis som kunne være med på å reklamere for passet.

Hvem passet bedre enn Fridtjof Nansen? Han var verdenskjent som polfarer, vitenskapsmann og ekspert på hjelpearbeid på tvers

Den unge Fridtjof Nansen, lenge før verdenskrig, russisk revolusjon og ideen om Nansenpasset til mennesker på flukt.

Nansen (ca. midt i bildet) smaker på maten på en sommerleir for foreldreløse armenske gutter i 1925. Leiren lå utenfor den armenske byen Aleksandropol. I dag heter byen Kumajri. © FNs høykommissær for flyktninger.

av grenser. Etter første verdenskrig hadde han blitt kjent for sitt effektive arbeid med å føre krigsfanger til hjemlandene deres. I samarbeid med Røde Kors og den tyske og russiske regjeringen hadde han fått til en skikkelig braksuksess.

EN GOD LØSNING – OGSÅ FOR FREMTIDEN?

Dermed ga de det midlertidige passet hans navn: Nansenpasset. Fridtjof Nansen jobbet for å utvikle ideen, og etter hvert hadde over 50 land godtatt passet. 450 000 flyktninger fikk Nansenpasset. Det ga dem muligheten til å reise til slektninger og til å tjene penger.

Nansenpasset ble starten på det internasjonale samarbeidet for å hjelpe flyktninger. Og kanskje er nettopp denne historien ekstra aktuell nå? Krig og uroligheter verden over sender fortsatt folk på flukt. Mange av dem lever fortsatt uten pass eller ID-kort. Dermed mangler de tilgang til grunnleggende rettigheter og helsehjelp. Også her i Norge. ❖

Kilder: snl.no, arkivverket.no, norgeshistorie.no, lmd.no, no.wikipedia.org

VISSTE DU AT ...?

Maleren Marc Chagall og ballettdanseren Anna Pavlova var blant dem som fikk Nansenpasset. Anna Pavlova fikk den berømte Pavlova-kaken oppkalt etter seg, men det er en annen historie.

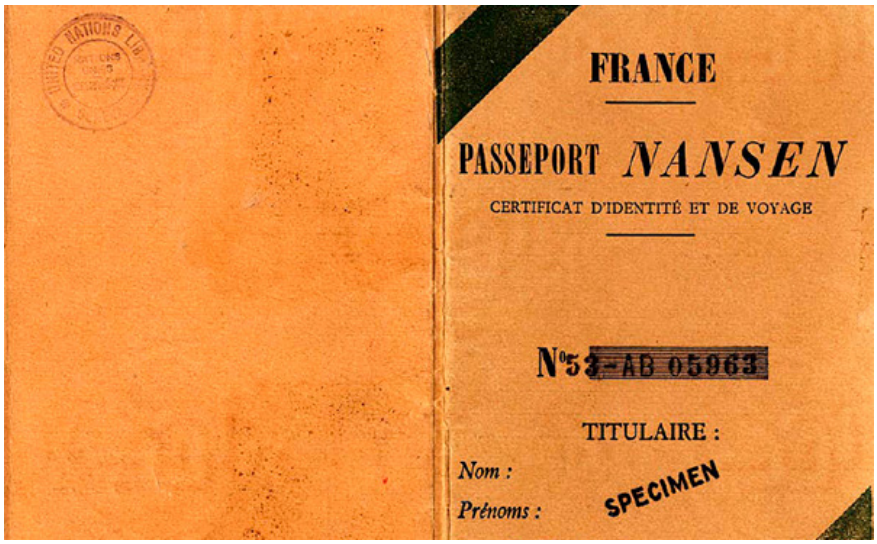

FOTO: ALISA KALYANOVA

Slik så Nansenpasset ut.

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

– Vi liker det sånn

I Norges speiderforbund er det dobbelt så mange gutter som jenter. Men i 7. Oslo Kanaljene speidergruppe er det ganske jevnt fordelt.

Assistent Alma (til venstre), speiderne Selma og Live og patruljefører Idun.

PS!

Vet du hva kanalje, som gruppa har i navnet sitt, betyr? Det er et gammelt ord for skurk eller skøyer.

Guttetroppen og jentetroppen til 7. Oslo Kanaljene har felles troppsmøte ved Isdammen når SPEIDEREN er på besøk.

Vi er med når 7. Oslo har fellesmøte i troppen ved Isdammen på Årvoll, nordøst i Oslo. Gruppa har delt inn troppen i to, en jentetropp og en guttetropp, men i dag er de samlet. På programmet står rundløype, blant annet med kakesteking på bål, livlinekast og førstehjelp som poster.

STØRSTE GRUPPE I OSLO

Gruppa har mellom 50 og 60 speidere i troppsalder. I både gutte- og jentetroppen er det fire patruljer. De to troppene er omtrent like store. Gruppa er den største i Oslospeiderne krets.

Aleksander Rygh Holten er leder for jentetroppen. Han forteller at gruppa ikke hadde jenter før rundt slutten av 1980-tallet.
– Men da kom det noen jenter, og så ble de tatt inn i samme system som guttegruppa hadde hatt i alle år. Det er jo klart at noen tålte det, men frafallet blant spesielt de yngste jentene var helt enormt. Så vi hadde ikke så veldig god erfaring med det.

På slutten av 1990-tallet hadde gruppa ganske få medlemmer – bare to-tre jenter og ikke veldig mange gutter.
– Det var nedgangstid for alt. Da delte vi opp i en jentetropp og en guttetropp. Tanken var at vi kunne kjøre nesten like opplegg. Men jentene spesielt, og kanskje også guttene, trenger litt forskjellige rammer – særlig de yngste.

SYNES DET ER BRA

En av jentepatruljene er Oter. Tre av jentene er på leirskole denne uka, men peff Idun (14), ass Alma (13) og stifinnerne Selma og Live er med.

– Vi er gutter og gutter, og jenter og jenter, forteller Live.
– I grupper, da. At guttene er i en gruppe og at jentene er i en annen gruppe, sier Selma.
– Men noen ganger blir vi blandet, fortsetter Live.

De to synes det er bra slik, med blanding av troppene av og til, men også at guttene og jentene får være en del hver for seg.
– Fordi gutter er veldig rampete. De ramper veldig mye, sier Live.
– Men dere er jo også ganske rampete! slår peff Idun fast.
– Vi er rampete på en søt måte, og de er rampete på en ekkel måte, sier svarer Live.
– De gjør veldig gærne ting, legger Selma til.

IKKE VELDIG ULIKT

Selv om opplegget er noe ulikt mellom jente- og guttetroppen, er nok ikke forskjellene så veldig store, forklarer troppsleder Aleksander.
– Men det handler litt om kulturen. At man klarer å skape en god og inkluderende kultur. Blant gutta er det litt machokultur, og det er jo helt fint. Men da blir frafallet stort blant de yngste jentene, tenker jeg.

De to troppene har også en rekke fellesmøter og fellesturer. Og de yngste er vant til å være gutter og jenter sammen i flokken.
– Vi prøver å få til at gutter og jenter kan ha det bra både sammen og hver for seg. De ser hverandre mye. Men det er den indre tryggheten som jeg tror er viktig å skape, i patruljene, sier Aleksander. ❖

TEKST: KSENIA SAZONOVA I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

På tide å rydde opp ute?

Våren er her for fullt, og det er masse å glede seg til framover: spise is, bade, sykle, sommerferie, dra på leir, sove ute i en tynn sovepose og mye mer! Men det er én ting som ikke er like hyggelig med våren. Når snøen er borte, kommer nemlig alt søppelet som har samlet seg i løpet av vinteren, frem. Det er en perfekt mulighet til å gjøre en innsats for både naturen og nærmiljøet. Så, fram med hanskene og søppelsekkene og sett i gang med patruljens egen ryddedag!

Det kan gjøres så enkelt eller så avansert som dere selv vil. Ta en halv time i nærområdet på et patruljemøte, eller planlegg et ordentlig prosjekt, hvis dere har større planer for ryddingen. Bare pass på å gjøre det slik at dere ikke forstyrrer ville dyr og fugler som har egg og unger, så strand-rydding kan det være lurt å vente med til litt seinere på året.

Har dere tenkt å rydde i skogen, kan dere gjøre ryddingen til en lek. Hvordan? Les videre!

SNIKING + PLUKKING = «SNUKKING»!

«Snukking» er en morsom aktivitet som passer fint for patruljen på møte, tur eller leir. Én tar ledelsen, og sammen skal dere snike dere fra ett sted til et annet. Gjennom leirområdet, gjennom en skog eller et annet område i nærheten.
Alternativt kan dere velge at alle beveger seg hver for seg og prøver å unngå å bli oppdaget av de andre eller av en utvalgt «jeger». Dere skal prøve å være så stille som mulig. Hvis det er andre i nærheten, prøv å unngå å bli sett og hørt.

I tillegg til selve snikingen skal dere plukke søppelet dere finner i naturen mens dere sniker dere rundt. Da trenger dere en plastpose hver og kanskje gummihansker. Det gjelder selvfølgelig å samle inn mest mulig søppel uten å bli oppdaget. Når dere kommer frem til avtalt oppmøtested, kan dere se hvem som har funnet mest. ❖

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** DAVID BOKUCHAVA

Mål:
F-4, K-7,
S-6, 10

Matauk

Det er ikke så mange av oss som er avhengige av å finne mat ute i naturen. Men det er både smart og gøy å utforske og lete etter det som er spiselig. Og så er det jo mye som smaker deilig!

Ordet matauk betyr å sanke eller høste inn fra naturen rundt oss. Før var det en viktig del av det å skaffe mat til familien for mange, men nå er det noe de fleste gjør fordi det er morsomt og smaker godt. Ofte er det miljøvennlig også.

Det er så mye som kan spises! Og så er det noe vi skal la være å putte i munnen, særlig de giftige plantene, men dem er det ikke så mange av. Lær deg å kjenne dem igjen!

Noe spiselig kan du finne ute året rundt, men det er mest å forsyne seg av om våren, sommeren og høsten.
Matauk er et supert merke å jobbe sammen om i patruljen!

HER ER MERKEKRAVENE:

1. Vis at du kjenner minst 10 ville urter/bær og hva de brukes til.
2. Vis at dere kjenner de vanligste spiselige soppene og vet hvordan dere kan finne ut om sopp er spiselig.
3. Lag et treretters måltid der så mange som mulig av hovedingrediensene er skaffet i naturen.
4. Prøv ut tørking eller røyking av fisk.
5. Bli kjent med forskjellige metoder for å tilberede og ta vare på bær, sopp, frukt, grønnsaker og urter. Test ut minst én metode dere ikke har prøvd før.

Lån en bok på biblioteket om spiselige ting i naturen, eller få med dere noen som kan mye om dette på en tur eller et møte. Husk at noe av det dere kan finne kanskje må kokes eller steikes før dere kan smake på det.

God tur og god appetitt! ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SINDRE KOLSTAD VALAN

Mål:
F-10, K-4,
S-7, 8

Sporløs speidertur

Sporløs ferdsel er noe vi snakker om ganske ofte i speideren. Men hvorfor er det så viktig at det ikke skal synes at vi har vært på et sted? **Og hvordan kan vi bli enda mer «sporløse»?**

Sindre er nasjonalparkforvalter. Han har undersøkt hvordan friluftslivet sliter på trær, mindre planter og skogbunn. Foto: Tom Gustavsen.

Sindre Kolstad Valan er nasjonalparkforvalter i Femundsmarka nasjonalpark. Det betyr at han jobber med blant annet planer for å ta godt vare på Femundsmarka. Sindre har undersøkt hvordan friluftslivet sliter på naturen der.

– Kan du fortelle om hva du fant ut?

– Jeg har sett på leirplassene i en veldig populær del av Femundsmarka. Der er det en god del synlige skader og slitasje etter folk på tur. De som har brukt plassene har ofte enten knekt eller sagd av greiner, eller hogd ned hele treet. De har rissa inn i barken, eller revet av never. Antall skader har økt med mange hundre prosent i løpet av de siste 30 årene.

– Og hvis det er mange leirplasser blir vel dette et enda større problem?

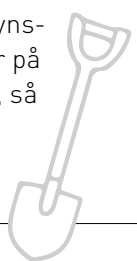
– Ja, og det har blitt mange flere leirplasser siden forrige gang noen undersøkte dette grundig i Femundsmarka, på 1980-tallet. Jeg trodde at jeg kom til å finne ut at leirplassene var blitt større og større. Men i stedet er det blitt flere og flere. Mange tenker nok at de skal inn i villmarka og oppleve uberørt natur. Når de kommer til en leirplass som er veldig slitt, der du har mye skader på trær, hogst, søppel, mange svarte bålringer, kanskje litt dopapir, sånt som gjør at plassen ikke ser uberørt ut, velger man seg et annet område, der det ikke er så mye slitasje.

EN TAKK OG INGENTING

– Ikke alle som bruker naturen til friluftsliv er klar over hvor viktig det de sjøl gjør er. Slik blir mer og mer av naturen skadet. Derfor er vi som jobber her er så opptatt av sporløs ferdsel. Hvis alle hadde etterlatt leirplassen og områdene sånn som de sjøl vil finne dem, hadde problemet ikke blitt så stort og tydelig.

– Vi lærer om sporløs ferdsel fra vi begynner i speideren, og vi har én viktig huskeregel: Vi skal etterlate oss bare to ting på leirplassen: En takk til grunneieren og ingenting.

– Det er en god regel! Ta med deg søpla, fyr bål på en hensynsfull måte og ikke etterlat spor på leirplassen. Og skal du på do, så rydd opp etter deg.

Kvistbrennere kommer i ulike størrelser og kalles også bålbrennere. Denne passer godt til kjelene fra et vanlig stormkjøkken.

SMARTERE BÅLFYRING

– Det å fyre på en hensynsfull måte handler også om hva du bruker som ved. Mange tenker nok at så lenge trær er helt tørre, er det bare å forsyne seg?

– Ja, ikke sant, det er den holdningen mange har: 'Det er et dødt tre, så det har ikke noe å si.' Allemannsretten sier at man ikke skal ta friske trær. Døde trær er det bare å ta. Men i vernede naturområder er det egentlig stikk motsatt. Der er det mye verre å ta et dødt tre enn et ferskt. Et tre som er dødt og 1 200 år gammelt har en helt annen verdi og betydning for naturen enn et ferskt tre som har stått i 20 år. (Finn ut mer om hvorfor vi må ta vare på de gamle trærne på side 12 og 13.)

– Har du et tips til mer skånsom bålfyring?

– Ja, det er smart å bruke en kvistbrenner, eller bålbrenner, som den også kalles. Det er ganske nytt i Norge ennå, men brukes en del i andre land. Kvistbrenneren passer å bruke når det ikke er masse snø og is. Du trenger bare små kvister som du sanker på bakken. Når du fyrer i kvistbrenneren, kan du koke en liten kjele med vann på bare tre-fire minutter. Den står stødig og kjelen bikker ikke, slik den av og til gjør i bålet. Den brenneren jeg bruker tar liten plass og veier bare noen hundre gram. Kjempegenial sak! Du får fortsatt bålfølelsen, faktisk, den trodde jeg du ville miste. Og du kan grille pølser og pinnebrød, og plassere ei steikepanne oppå også, hvis du vil.

– Etter at du har brukt kvistbrenneren, er det bare å tømme ut den lille aska som er igjen, og du har bare en liten svartsvidd flekk under som blir grønn igjen på kort tid. Så hvis flere kunne bruke en slik – det hadde vært bra.

– Det der burde jo være noe speidergruppa har blant utstyret sitt! Jeg tror det kunne vært interessant å få tilbakemeldinger fra speiderne også, høre hva de synes.

– Har du vært speider sjøl?

– Ja, jeg var med i Røros speidergruppe noen år, i patruljen Ekorn. Det var ei fin tid! ❖

Mange av bjørketrærne rundt leirplassen her er nesten uten det beskyttende laget av never.

speider-
sport
Speidersport.no
Speiderposen Perform fra Mammut er en tresesongs sovepose laget spesielt for telttur. For her sover du bedre enn i din egen seng... Posene kommer i flere lengder og farger, men de har alle magnetlås i kragen, glidelås på midten og svært god komfort. God sommernatt!
FIBER 2079,–
DUN 3199,–
Bamse er et skumunderlag fra Mammut med god friksjon og lang levetid. Det kan brukes alene eller under et oppblåsbart liggeunderlag. Og ikke minst som sitteunderlag for hele gjengen rundt leirbålet.
BARN 338,–
VOKSEN 399,–
Foto: Ellen Marie Arianssen og Miriam Nerheim/ Team Speider-sport

speider-sport
Speidersport.no
Solo Stove Lite er et komplett turkjøkken med svært effektiv bålbrenner. Under transport plasseres brenneren i kjelen. Kjelen rommer 9 dl og hele settet veier bare 476 gram. Vår favoritt på tur!
1560,–
Foto: Iver Gjerdem / Speider-sport

TEKST: HANNE KRISTINE LYBEKK I **FOTO:** PRIVAT

Jenny fra Sør-Korea

Jenny gleder seg skikkelig til verdensspeiderleiren og håper å møte norske speidere der om litt over et år.

Navn: Garam «Jenny»
Alder: 21 år
Organisasjon: The Korea Scout Association
Er fra: Busan, Sør-Korea
Favorittsitat:
"The crumpled paper goes further than the original."
Aktuell:
Er med i Youth planning team for WSJ23. Ble i februar valgt til å være ungdomsrepresentant for Asia-Pacific Region (APR).

FAVORITTMAT FRA SØR-KOREA

– De fleste herfra vil svare kimchi, Sør-Koreas nasjonalrett. Men jeg liker best ramen – tilberedt på koreansk vis. Forskjellen på koreansk og japansk ramen er at den koreanske er mer «spicy».

Spør du meg, er ramen perfekt også som leirbålskos!

HVORDAN FOREGÅR SPEIDINGEN DERES?

– Utdanning er veldig viktig hos oss, så når speiderne nærmer seg slutten av grunnskolen, slutter mange på grunn av den. Etter videregående oppfordrer foreldrene dem til å drive mer med speiding igjen, så flokken og roverlaget har flest medlemmer.

Det er bare flokk, stifinnere og vandrere som har merker. Disse har også topputmerkelser. De som oppnår dem kalles «Tiger scouts».

HVA BØR MAN OPPLEVE I SØR-KOREA?

– Jamboreen i 2023, selvfølgelig, for dem som er så heldige at de skal dit. Leirområdet er klart, og denne sommeren skal vi ha en prøveleir for å gjøre alt klart.

HAR DU EN DRØM FOR FREMTIDEN?

– Før følte speideren mer som en hobby. Men nå som jeg har vært aktiv også utenfor gruppen min, ser jeg at APR (Asia-Pacific Region) trenger å fornye seg. Spesielt innen ung deltakelse og likestilling. Og det syns jeg er så interessant at jeg vil være et forbilde for unge jenter i APR.

HAR DU EN LEK Å DELE MED NORSKE SPEIDERE?

Snurr håndkleet / 수건 돌리기

– Alle speiderne sitter i en sirkel med ansiktene vendt inn mot midten. En speider er på utsiden av sirkelen og har håndkleet i hånden.
Speideren skal løpe rundt sirkelen og legge håndkleet bak ryggen til en av de andre speiderne. Den som får håndkleet bak seg må reise seg og løpe hele veien rundt og tilbake til plassen sin. Første person tilbake dit får sette seg. Den andre må ta håndkleet og fortsette leken.
PSST! Det er ikke lov å sitte med hendene bak ryggen for å kjenne etter håndkleet, men man kan sjekke av og til.

TEKST OG FOTO: EILIF TANBERG

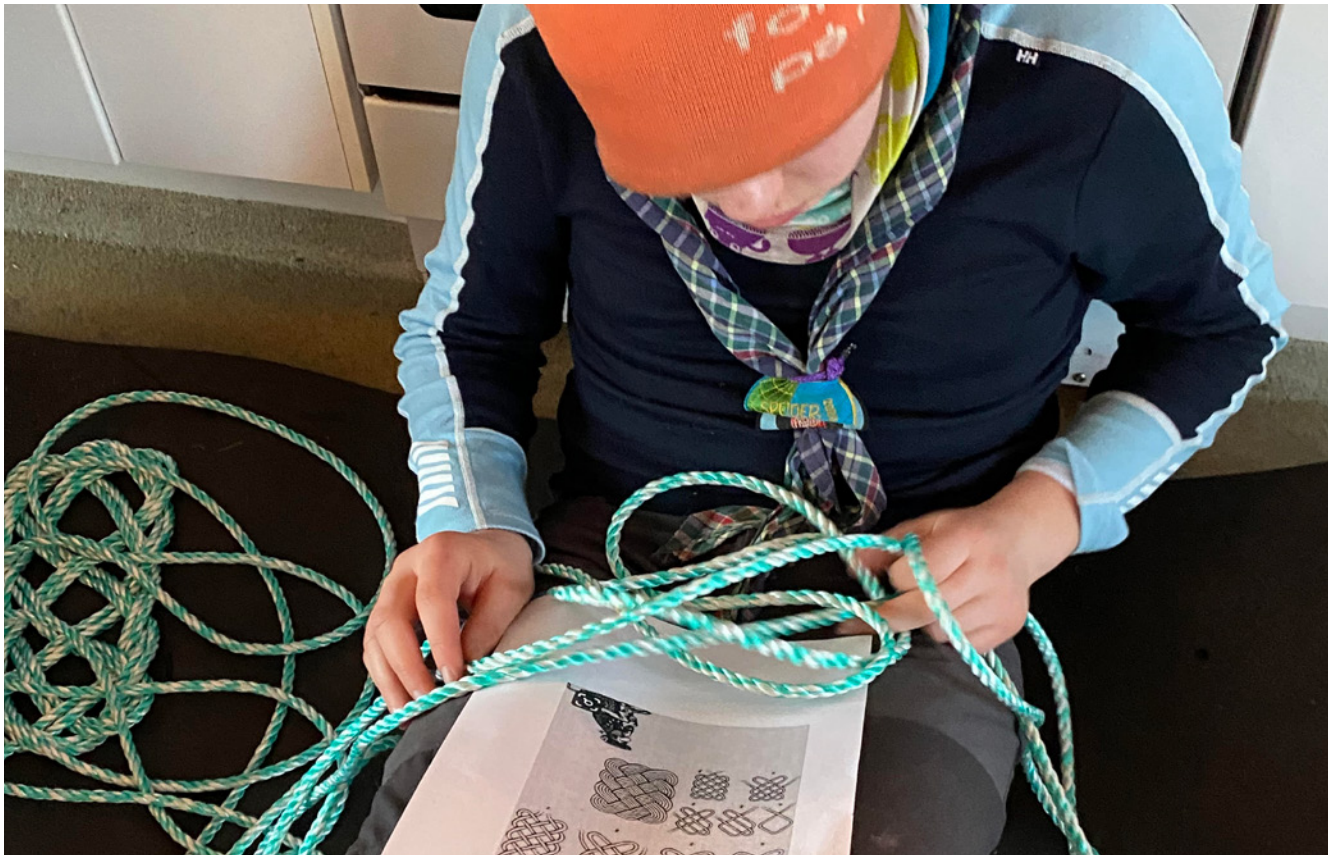

FOTO: CHARLOTTE GARDER

Lag en taumatte!

Du kan lage mye gøy av tau, og materialene du bruker kan gjerne være godt brukt! Når du får teken, kan du leke deg med farger og ulike tautyper.

HVORDAN BEREGNE NOK TAU?

Dette kan være krevende og vil variere etter tauets tykkelse og hvor stor taumatte du vil lage. Et tips er å lage en «prøvematte» først, hvor du legger opp tauet omtrent i det mønsteret du vil ha det, og hvor mange omganger du ser for deg.
I denne instruksjonen er det brukt omtrent 9 meter tau som er ca. 10 mm i diameter.

HVA SLAGS TAU BØR DU BRUKE?

Det er opp til deg! Tau kommer i en mengde kvaliteter: Natur og syntetisk, stivt og mykt, farget og hvitt, og så videre. Velg gjerne tau som allerede er brukt og skal kastes, som for eksempel gamle fortøyningstau, slitte klatretau og liknende. Taumatter er en perfekt måte å gi nytt liv til gamle tau på!

HVA KAN JEG BRUKE EN TAUMATTE TIL?

Taumatter er i dag først og fremst dekorative. Før ble de brukt på seilskip for å beskytte treverk mot slitasje. I dag kan man bruke taumatter som en fin bordskåner mellom varme gryter og spise-bordet, eller som dørmatte, hvis det er litt størrelse på den. Eller kanskje kan den være midtpunktet på en knutetavle du skal lage med roverlaget ditt?

I denne instruksjonen har vi brukt gammelt tau fra en seilbåt.

STEG 1:
Finn ut omtrent hvor mye tau du trenger, og legg gjerne på litt ekstra. Lag en overhånd-knop midt på tauet ditt. En overhåndsknop er det samme som den du begynner med når du knyter skolisser.

STEG 2:
Gjør de to små buktene, eller løkkene, på høyre side av knopen større, som vist på bildet. Da må du mate på med tau både ovenfra og nedenfra

STEG 3:
Vri de løkkene du nettopp dro ut, slik at du danner to nye, små løkker ytterst på dem. Pass på at de vris riktig, som vist på bildet! Du skal vri begge samme vei.

STEG 4:
Gjør de løkkene du nettopp lagde både litt større og litt smalere. Når det er gjort, kan du krysse dem slik at løkken øverst i bildet ligger oppå den løkken som ligger nederst i bildet. Denne delen kan være litt krevende, men målet er å skape grunnformen slik den er vist på bildet. Det er viktig å holde nettverket av tau flatt og bestemt nede på underlaget. Av og til kan tau nesten leve sitt eget liv!

STEG 5:
Nå er det på tide å begynne å «veve inn» den tampen (tauenden) som peker opp i bildet: Ta tuppen av denne tampen og før den over, under, under og over på skrått gjennom matten, som vist på bildet.

Sånn skal det se ut når tauenden er ført gjennom matten og strammet til.

TIPS:
Det er ikke alltid man lykkes på første forsøk. Knutearbeid krever litt prøving og feiling, men ikke gi opp! Plutselig sitter det i fingrene.

STEG 6
Den neste tauenden som skal «veves» inn er den som peker nedover i bildet. Den skal du «veve» gjennom matten, fra den buen som er nederst på matten og midten. Der skal den først gå under, før den går over, under, over og under.

Når du har strammet til, vil begge tauendene peke ut til høyre – en nederst og en øverst – og matten begynner virkelig å ta form.

STEG 7:
Nå skal du ta den nederste tauenden og tre den inn i matten langs med den øverste tauenden – der den kommer ut, skal den nederste tauenden tres inn. Her er det viktig at tauene følger hverandre over og under, og at de er helt parallelle – de har altså ikke lov til å krysse hverandre!

STEG 8:
Det er bare å følge på med tauenden parallelt med endens «venn» i matten. De to skal følge hverandre helt til det ikke er mer tau igjen.

Sånn følger de hverandre. Når det er «tomt» for tau å tre inn parallelt med endens «venn», begynner du å gjøre det samme med tauenden som peker oppover. Det skal være nok tau til tre omganger

STEG 9:
Ferdig! Når alle omgangene er gjennomført, må det hele strammes til. Hvis en omgang er litt løs, er det bare å stramme den i en retning til du når tauenden.

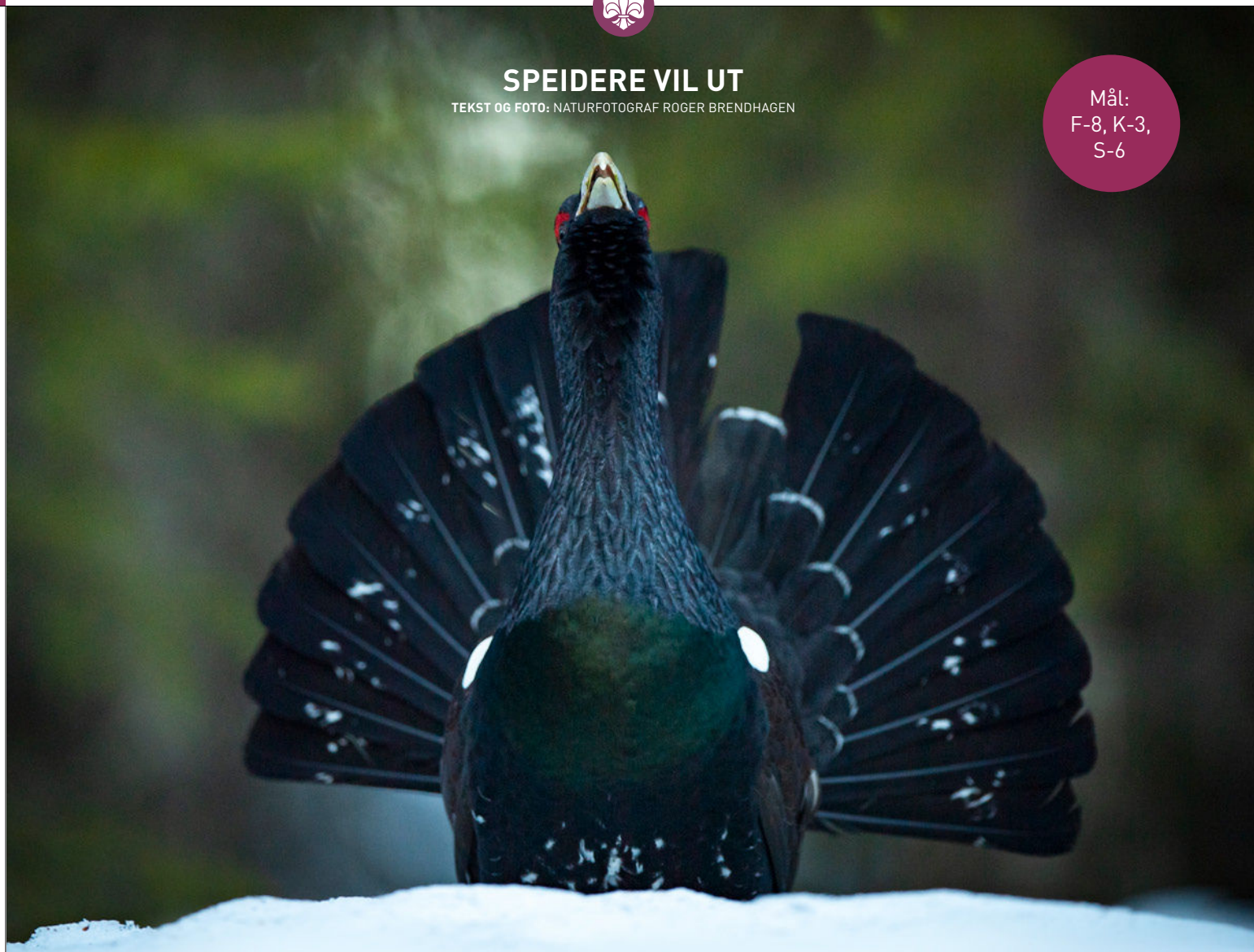
HVORDAN AVSLUTTE?
Når du er ferdig med å stramme, kutter du av det overflødige tauet der de to tauendene møtes. Disse kan festes til matten med litt lim, hyssing eller teip. ❖

TIPS:

Denne kan også lages i mini-versjon! Hvis du har hyssing, gode fingerferdigheter og en stor dose tålmodighet, kan det bli veldig fint. Den kan for eksempel brukes til utsmykning av modellfartøy, eller på en mini-knutetavle

TEKST OG FOTO: NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Mål:
F-8, K-3,
S-6

En hellig gral

Vårtegnene står i kø om dagen. Et av dem er tiurleiken – en naturfotografs hellige gral!

For å finne en spillplass må du først og fremst finne fuglene. Både orrfugl og storfugl er veldig vanlige i barskogområder – og gjerne i gammalskog.

Dessverre er mange gode spillplasser ødelagt av flatehogst, men det er fortsatt mulig å se et av vårens vakreste eventyr ute på mange steder nå om våren.

Tiurleiken starter gjerne i slutten av mars, men det hender at tiurene også spiller midt på vinteren. Mot slutten av april kommer røyene ut på spillplassen og «høneuka» starter. Når parringstiden nærmer seg, blir også aktiviteten mer intens. Et godt tips for å finne en spillplass er å se etter «spillmøkk». Det vil si at avføringen har en hvit tupp i den ene enden. Både tiur og orrfugl legger fra seg denne avføringen på spillplassene.

Det er viktig å være stille i nærheten av leiken, helst i kamuflasjetelt eller i ei barhytte, og å legge seg til før det begynner å skumre. Tiurene kommer gående eller flygende inn på leiken i skumringen om kvelden og setter seg på «nattekvist». Dere bør ikke forlate skjulestedet før tiurene forlater spillplassen, noe de som oftest gjør lenge etter soloppgang.

Fotohilsen fra

Roger ❖

ROVERWAY 2024

Når: 22. juli–1. august 2024

Hvor: Ulike ruter spredt over hele landet og en hovedleir i Stavanger-området

Hvem: 4 000–5 000 europeiske speidere i alderen 16–22 år

ROVERE I FARTA

TEKST: TUVA MOHOLDT I **FOTO:** TROND ANDERS NORDBY

Bli med på Roverway 2024

Roverway er en mulighet til å bli med på en fantastisk leir med speidere fra hele Europa! Det blir utrolig gøy og en mulighet til å lære og oppleve mange nye ting.

Selvbestemmelse og ungt lederskap står i fokus. Målet er at både deltakere og stab skal få muligheten til å utvikle seg, både før og under leiren. Roverway skal være en leir laget for rovere av rovere, derfor er det også et mål å ha en ung stab. Engasjerte rovere fra begge speiderforbundene i Norge har dannet en hovedkomite for prosjektet og er godt i gang med planleggingen. I tillegg inviterer vi flere til å bli med på eventyret i 2024. Er du interessert i å være med i staben, kan du melde din interesse på speiding.no under ledige stillinger og verv. Eller har du kule ideer til program eller tema og sted for noen av rutene? Ta kontakt med prosjektgruppa på roverway@kmspeider.no.

Sammen kan vi arrangere tidenes Roverway i Norge! ❖

Du finner oss også på Facebook og instagram!
#rw24 #roverway2024
#northoftheordinary

Hvem: Simmen Karoliussen
Rolle: Leirsjef

FOTO: KARL MORTENSEN

– Eit av mine beste minner frå Roverway 2016 i Frankrike er ein av dei siste kveldane på vår «path». Me var samla rundt bålet. Ein av italienarane tok fram gitaren, og så song italienarar, nordmenn, engelskmenn, portugisarar, danskar og franskmenn saman, blant anna Bailando. Det fellesskapet ein får når ein sit med speidarar ute under open himmel med ein gitar og eit varmt leirbål – heilt uslåeleg!

FOTO: SONDRE STRØMHOLM

Hvem: Tuva Moholdt
Rolle: Nestleder

– Mitt beste Roverway-minne er fra Roverway 2018 i Nederland. Jeg står på stranda i den Haag, omringet av speidere fra hele verden som ler og snakker i munnen på hverandre. Vi er nettopp ferdige med åpningsleirbålet og venter på å se sola gå ned i havet bak en rekke flagg som representerer de ulike nasjonene som er med på leiren. For første gang tar jeg innover meg hvor utrolig mye forskjellig speiding det finnes rundt om i verden og hvor mye jeg gleder meg til å bli kjent med nye kulturer.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** GRADYREESE

Mål:
F-1, 7, 9,
11, V-3

Sjø og vann

Dette fordypningsmerket er perfekt å ta sammen med roverlaget nå i sommer, særlig hvis dere uansett leker med tanken om å dra på tur med kano, kajakk eller en gammel seilbåt.

Sikker ferdsel på vann og gode ferdigheter innen bruk av kano, kajakk og båt er det praktiske utbyttet av å jobbe med dette merket. Hvis noen av dere er mer drevne, kan de lære bort til de andre i roverlaget. Kanskje er du påmeldt Turlederkurs kano, som arrangeres i Vesterlen krets siste helg i mai? Enda en mulighet er padlesamlingen til Nettverk for friluftsliv sist i august. Nettverket lover at du ikke trenger å ha noe særlig kunnskap, men at det er nok å synes at padling er gøy!

HVORDAN JOBBE MED MERKET

Dette må alle gjøre:

1. Lære sjøvettreglene og vise sikker bruk av båt.
2. Lære og praktisere sikkerhet i kano. Kjenne og praktisere god padleteknikk i kano (fremdriftstak, J-tak, viftetak, hengtak og brekktak). Lære kameratredning ved kanovelt.

Velg to av disse seks oppgavene:

1. Dra på båt- eller kanotur med minimum to overnattinger. Prøv å fange fisk og andre råvarer i og langs vannet, tilbered og spis dette.
2. Dra på seiltur med en eldre båt, sett dere inn i hva slags båttype dette er, hvordan den er bygget og hvorfor. Hva slags bruk er den spesielt beregnet for?
3. Lær å padle kajakk. Beherske de viktigste padletakene og eskimorulle.
4. Delta på kanokurs eller seilkurs.
5. Ta for dere et vann eller et begrenset område av en fjord eller sjøen. Registrer hva som finnes av dyre- og planteliv der. Finn ut om området kan være påvirket av forurensning, i så fall hvor stor og hvordan.
6. Planlegg, gjennomfør og evaluer en overnattingstur på sjøen for en av enhetene eller for lederne i speidergruppa.

I tillegg skal dere gjennomføre to helt selvvalgte oppgaver knyttet til aktivitet på sjøen/vann. La dere inspirere av noen av oppgavene over, eller velg noe helt annet. Husk at de skal være passe utfordrende og noe dere synes er gøy. Bortsett fra de to obligatoriske oppgavene, kan hver av dere velge fritt, men det er fint å kunne ta hele merket i fellesskap.

Ha en fin og våt sommer! ❖

ELDORADO

Leiren går av stabelen 11.–18. juli på Tredalen leirsted. Påmelding skjer i medlemssystemet Min. speiding. Roveraspiranter er selvsagt veldig velkomne!

ROVERE I FARTA

TEKST: JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** DAVID KRO BARLAUP

Et sommerELDORADO!

11.–18. juli har du muligheten til å delta på en leiruke fullspekket av eventyr, nye venner, leirbål som gir deg frysninger, timer på timer i roverkroa og leirkjæreste(r)! **Bruk den!**

Årets roverleir heter ELDORADO. Velkommen til rovernes leirparadis! Det blir et sommereventyr du knapt nok har drømt om. Dette blir en skikkelig fest for roverne, vi skaper et rover-ELDORADO – og du er invitert til å delta! Eventyr på land, på vann, i skogen og i fjæra gjør uka akkurat passe fullpakket av moro for enhver smak. Vi kan love digg mat, god stemning og blide fjes hele uka.

HURRA: LEIR SOM VANLIG!

Leir uten en haug smittevernsregler gjør at vi igjen kan klemme hverandre og slippe å tenke på avstand. Vi kan bli skikkelig godt kjent på tvers av roverlag! ELDORADO blir årets viktigste møteplass for rovere fra hele landet. Her kan du møte nye og gamle rovere, og venner du ikke kjenner ennå!

STØDIG SOLO ROVER?

Kanskje er du den eneste roveren i speidergruppa? Eller er du den eneste fra roverlaget ditt som kan delta? Du er varmt velkommen! Vi setter sammen roverlag med rovere som reiser alene, eller bare noen få sammen, slik at dere fyller et helt roverlag på leiren. Du får selvsagt beskjed om sammensettingen av roverlaget på forhånd, slik at dere har mulighet til å bli litt kjent før dere reiser på en uke med eventyr!

MINNER FOR LIVET

Du vet den stemningen siste kvelden på leir, rundt et lite leirbål med nye venner du har fått gjennom uka? Du ser inn i det knitrende bålet, synger sanger, kan legge hodet ditt på skulderen til en ny venn og småprater til langt på natt. Det er målet med leiren, at du skal ha det skikkelig bra og få minner for livet!

SISTE SJANSE!

Påmeldingen stengte 1. april, men vi er så gira på å ha med nettopp deg på leir at vi åpner påmeldingen igjen, men bare **2.–8.mai**. Kom igjen, meld deg på!

Vi gleder oss vilt mye til å ha deg med på rovernes store sommereventyr! ❖

#speiding

Hver uke er det utemøter, turer, lek, bålkos og mye mer. Her er bilder fra i vinter og i vår som speidere har delt på Instagram med emneknaggen **#speiding**. **Del du også, da!**

@nonstop_roverlag

@1skoger

@tonsberg.speidergruppe

@adgang_for.budt

@8skien

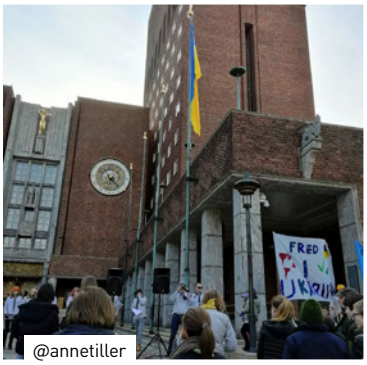

@1skoger

@wsjnorway

@brynevandrerene

@bygdoyspeiderne

@annetiller

@nadderudspeidergruppe

@klofta_1_speidergruppe

@strialiv

@roverlenny

@bygdoyspeiderne

@strialiv

@adgang_for.budt

@troppen.ssg

@bygdoyspeiderne

@ulv.drobak

@kmspeider Foto Selma Maria Haug

@fredrikstadmetodistspeidere

@nadderudspeidergruppe

@troppen.ssg

@ulv.drobak

@mikkelrev

@bygdoyspeiderne

TEGNESERIE

AV: FRODE ØVERLIE

Premiequiz

Mål: K-3

Hvem sendte Alexander Akrei et tenkedagskort til?

- ◯ Speidersjefen
- ◯ Kongen
- ◯ Statsministeren

Hva heter den søte speiderhunden på forsiden?

- ◯ Lassie
- ◯ Trixi
- ◯ Tyri

Hvor mange flyktninger fikk et nansenpass?

- ◯ 45 000
- ◯ 250 000
- ◯ 450 000

Hvem er peff i jentepatruljen Oter?

- ◯ Idun
- ◯ Selma
- ◯ Live

Hvor jobber Christian Hetty?

- ◯ På Speidermuseet
- ◯ I Femundsmarka
- ◯ På et seilskip

Hvor ble Norges største gresskar dyrket?

- ◯ I Lillesand
- ◯ I Lyngdal
- ◯ I Grimstad

Hvor mange fuglekasser snekret speiderne i Engerdal?

- ◯ To kasser
- ◯ 25 kasser
- ◯ 87 kasser

Finn rett svar i bladet!

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 1/22: Vera H. Løge fra Godeset speidergruppe og Hanna H. Høgåsseter frå Nes-Årnes speidergruppe vant begge Speiderboka – gratulerer! Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 21. juni.

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten
med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ Speiderboka – masse friluftslivskunnskap for speidereventyr året rundt.
- ◯ Fin speiderhals av myk ull i samme farger som speiderskjerfet og med forbundsmerket. Smart på tur året rundt!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** PRIVAT

Lars Atle Andersen har lang erfaring fra Speiderstyret. I fjor var han og de andre fra 1. Sandnes speidergruppe på Agenda-leir ved foten av Gaustatoppen.

– En arena for påvirkning og personlig vekst

Om et halvt år skal Speidertinget velge et nytt speiderstyre. Valgkomiteen er godt i gang med å se etter kandidater. **Er du en av dem?**

Lars Atle Andersen leder valgkomiteens arbeid. Han har nesten et helt tiår med erfaring fra Speiderstyret, fra 2002 til 2010, fire av årene som speidersjef. Men også mer enn 20 år innen privat næringsliv har gitt ham et godt innblikk i hva styrearbeid kan innebære.

– Speiderstyret er et arbeidende styre. Du kommer tettere på sakene enn tilfellet ofte er i næringslivets styrer. Menneskene du møter er engasjerte og brenner virkelig for det som er på agendaen. Samtidig er det viktig å være klar over at det å være med i speiderstyret krever at du setter av tid til arbeidet. Du kan ikke samtidig også ha for mange roller i det lokale speiderarbeidet. Speiderstyret må være førsteprioritet i den perioden du er innvalgt. Men du får veldig mye tilbake!

Det er spennende, gøy og motiverende, er Lars Atles korte oppsummering. – Og når du er forberedt på at du må prioritere

PERSONLIGE FERDIGHETER

- Handlekraftig (evne til å ta beslutninger)
- Strategisk (posisjonere speiderbevegelsen mot morgendagens samfunn)
- Analytisk (evne til å se konsekvenser / mot til å stå for konsekvensene)
- Lagspiller (samarbeidsevner og lojalitet)
- Strukturert (prioritere forberedelser til møter, og ha evne til å arbeide selvstendig mellom disse)

En viss forståelse for hva styrearbeid innebærer – og ikke innebærer – er viktig. Et styreverv medfører ansvar og oppgaver. Spør deg selv om du har tid og motivasjon til å prioritere styrearbeidet. Snakk gjerne med noen som har hatt et verv i Speiderstyret.

speiderstyrearbeidet, opplever du også å få framdrift.

EN VIKTIG TID

Hva står forbundet overfor nå og de neste årene? Hvor vil det være et økt fokus? Det er grunnleggende spørsmål for valgkomiteen når de ser etter styrekandidater:
– Forbundet skal for eksempel utforme en ny strategi og levere på det som handler om felles landsleir med KFUK-KFUM-speiderne. Et slikt fellesprosjekt er heller ikke uten strategisk innhold. Selv om leiren kommer i styreperioden etter den vi nå skal velge for, skal veldig mange av puslebitene legges de neste to årene. Andre strategiske temaer vil helt sikkert prege styrets diskusjoner, for eksempel vårt forhold til bærekraft.

Valgkomiteen er opptatt av å kunne innstille et styre som til sammen dekker de oppgaver og utfordringer som NSF står overfor. Men det å være god på strategisk, langsiktig tenkning ser de for seg som særlig viktig.

ANNET PERSPEKTIV

– Styret vil ha et visst operativt fokus, men det er viktig å kunne løfte blikket, fra dag-til-dag-utfordringer og detaljer, til det strategiske og langsiktige, poengterer Lars Atle. – Det er en annen vinkling på diskusjonene når du sitter i et speiderstyre. Ikke alle som kommer inn i styret har erfaring med at det er noen andre som jobber med utgangspunkt i vedtakene du er med på å fatte, slik forbundskontoret gjør. Du er kanskje vant til at det du skal få til som speiderleder, det må du gjøre selv. Speiderstyrearbeid krever en annen måte å tenke og jobbe på som sikkert kan være utfordrende i starten.

– Det er viktig at styret har styremedlemmer som kjenner organisasjonen og hvordan det fungerer i kretser, korps og grupper. Noe av det aller viktigste et speiderstyre gjør er å gjøre jobben lettere der hvor det meste av speidingen foregår.

– Må en ha mange års erfaring for å være aktuell for Speiderstyret?

UNGE I STYRET

– Kompetanse kommer høyt opp på lista, men det betyr ikke at en må være gammel, understreker Lars Atle. – Vi har mange kompetente, unge mennesker hos oss. Noen ganger kan man også spe på kompetansen med engasjement og interesse for arbeidet. Unge skal ikke være veldig redde for å ta på seg et styreverv. Vi ønsker oss et styre som er representativt for den barne- og ungdomsbevegelsen vi er. Mange er litt for kritiske til seg selv og egne evner. Kanskje er det også noen kjønnsforskjeller når det gjelder dette. Jeg synes gutter noen ganger i større grad stikker fram hodet. Men i det nåværende styret har vi noen kjempegode eksempler på jenter som var ganske unge da de ble valgt første gang for snart fire år siden.

– I Speiderstyret kan du virkelig utvikle deg, både som menneske og når det gjelder å få erfaring med styrearbeid, sier Lars Atle, som har et solid sammenlikningsgrunnlag. – Speiderstyret må være et av de mest spennende styrene å være med i! ❖

HVORDAN STILLE TIL VALG?

Kan du tenke deg å stille til valg? Kjenner du noen du mener bør være kandidat til Speiderstyret? Har du spørsmål? Valgkomiteen vil gjerne høre fra deg! Ta kontakt med dem på valg@speiding.no innen .

FOTO: CF SALICATH

Silje Kroken,
speiderstyremedlem 2018–nå

Det mest inspirerende med å være med i Speiderstyret er at vi får jobbe med vekst og utvikling av verdens fineste organisasjon. Du får muligheten til å påvirke retningen organisasjonen skal ta når det kommer til for eksempel speiderprogrammet, samarbeid med andre organisasjoner, økonomi, kommunikasjon, internasjonal speiding og større satsinger.

Jeg ble valgt da jeg akkurat var blitt 22 år gammel, og det viktigste jeg har lært er hva det betyr å bruke stemmen sin og ta plass! Å ha et slikt verv er en tillitserklæring fra dem som velger deg. Da må du gjøre en god jobb og stå for det du tror på.

Vidar Hagen,
speiderstyremedlem 2014–2016:

Det er morsomt, interessant, sosialt og utfordrende og en god erfaring å ha med seg. Du får en unik mulighet til å bli godt kjent med speiderorganisasjonen, videreutvikle den og bli kjent med nye mennesker. Neste styreperiode vil være ekstra spennende, siden det blant annet skal utarbeides nye langtidsmål. Da er det ekstra viktig å få inn yngre krefter med pågangsmot og engasjement!

Monica Hägglund Langen,
speiderstyremedlem 2010–2012:

Å ta del i et aktivt, arbeidende styre i ung alder har vært en viktig erfaring. Den har jeg fått bruk for både som frivillig og som ansatt. Det er flott at speidere har muligheten til å bli kjent med styrearbeid. I tillegg til kompetansen som «papirspeidingen» har gitt meg, har jeg fått kontakter og venner som jeg fortsatt har med meg i dag.

TEKST: HÅVARD DJUPVIK | **FOTO:** FOTOGRAF BIRDY - BIRGITTE HENEIDE

Mangfoldet merkes!

Det var slett ingen spøk. 1. april vedtok Speiderstyret en viktig endring i draktreglementet vårt: Fra nå av bruker speidere i Norges speiderforbund begge verdens-speidermerkene på venstre skulder. Vi ønsker at speideren blir en enda mer inkluderende organisasjon. Ingen trenger et merke som sier om de er gutt eller jente.

NSF-speidere har brukt enten det blå-gule merket til WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), eller det lilla-hvite merket til WOSM (World Organisation of the Scout Movement). Mange har kalt dem for «jentemerket» og «gutte-merket». Ikke alle medlemmene våre var komfortable med å gå med et merke som definerte dem som enten det ene eller det andre kjønnet. Norges speiderforbund er gjennom Speidernes fellesorganisasjon, medlem i WAGGGS og WOSM. Vi er stolte av å være en del av, støtte opp om og dra nytte av arbeidet som gjøres i verdensforbundene, og det skal vi fortsette med.
Flere reflekterte speidere har i løpet av de siste årene, og på ulike arenaer, gitt oss innspill om at bruken vår av de to merkene kan oppleves ekskluderende. Det har vi tatt på alvor. Vi har lyttet og brukt tid på å se om det måtte være slik. Det måtte det ikke. Retningslinjene til WAGGGS og WOSM åpner for at alle speidere bruker begge merkene, og dermed bestemte vi det. WAGGGS-merket skal være til venstre, og WOSM-merket til høyre, slik at de står i alfabetisk rekkefølge.

Jeg og resten av Speiderstyret er takknemlig for dette og for andre innspill fra engasjerte speidere. Vi ønsker å høre deres stemme! Vi retter også en takk til ledere som tar speidernes engasjement på alvor. Sammen blir vi en bedre organisasjon! ❖

Speiderhilsen fra speidersjef Håvard og Speiderstyret

FOTO: AMALIE DALHAUG HALLELAND

Prøv deg på å strikke speidervotter!

Vil du prøvestrikke de flotte, nye vottene med «kløverliljen», speiderhilsen og Alltid beredt eller Alltid budd på? Det er SPEIDEREN-journalist Amalie Dalhaug Halleland som har designet dem. Oppskriften skal i løpet av kort tid være på plass i Speiderbasen. Vi ønsker oss også tilbakemelding på alt fra design til om størrelsen passer: kk@speiding.no.

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Sjøspeider på de sju hav

Christian Hetty har seilt siden han begynte som sjøspeider som elleveåring. Nå er seiling blitt jobben hans, om bord på Norges største seilskip, «Statsraad Lehmkuhl».

Når vi treffer Christian har han turnusfri og er hjemme i Drammen. Men hele jorda er hans arbeidssted. Før denne friperioden gikk turen fra New York til Newport og Azorene langt ute i Atlanterhavet. Uka etter at vi treffer ham, går han på i Rio de Janeiro og seiler til Ushuaia i Argentina, og så rundt Kapp Horn.

Men det hele startet i 5. Drammen sjø.
– I sjøspeideren har vi drevet på med båter siden vi var elleve år gamle. Vi fikk tillit til å seile en liten Optimist-jolle. Og så skal man hele tida jobbe seg videre. For min del ga det en gnist til å ta en utdanning og jobbe med seiling, forteller Christian.

UTDANNING TIL SJØS

Han fikk opprinnelig plass på utdanning innen helsefag, men også på skoleskipet Gann, som har hjemmehavn i Stavanger. Valget falt på det siste.
– Og jeg har aldri sett meg tilbake. Det har nok å gjøre med erfaringen fra sjøspeideren, men også med at faren min har jobbet på sjøen.

Christian skulle ønske det var mer informasjon om maritim utdanning. Og nettopp derfor har han tatt turen til årsfesten til speidergruppa denne dagen i februar. Speidere og foreldre får høre hvor fantastisk det er å jobbe på skip. Det er store likheter mellom speiding og det å være til sjøs, mener Christian.
– Det handler om ledelse. Du må kunne klare å lede, og speiderne er jo de beste på det, etter min mening. All min kunnskap om ledelse har jeg fått helt fra jeg fikk lederansvar da jeg var 13–14 år gammel. Man bli ansvarsfull, og i speideren får alle ansvar.

STATSMINISTER?

Søker du opp Christian Hetty på Google, er det første treffet på Stortingets nettside. Han stilte til valg for Arbeiderpartiet i fjor høst og er tredje vararepresentant i Rogaland. Inntil nylig ledet han ungdomspartiet AUF i fylket.

På årsfesten introduserer gruppeleder Grith Overgaard Fosnæs ham som «en kommende statsminister». Christian ler godt av det.
– Jeg har alltid hatt meninger, og det vet hun, sier han med et smil.
– Det er jo mange som har stor tillit til meg, og så får vi se hva som skjer. Veldig få får mulighet til å bli statsminister. Men bare å bli stortingspolitiker er jo kjempestort. Og jeg driver ikke med politikk bare fordi jeg ønsker å være politiker selv. Den største delen av det er engasjementet for å gjøre samfunnet vårt bedre. Og det driver speiderne med også.

INTERNASJONAL SOLIDARITET

Noe av det Christian brenner aller mest for, er internasjonal solidaritet og asylpolitikk.
– Jeg sier ikke at politikerne har blitt kaldere, men det virker som det ikke er like viktig lenger. Det er ikke politisk kult å prate om det, og det er veldig synd. For vi har faktisk, som et av verdens rikeste land, et ansvar for å hjelpe folk utenfor landegrensene våre, sier Christian – i intervjuet som er gjort rett før Russland invaderte Ukraina.

Han er også opptatt av at de som sliter i samfunnet, skal få hjelp.
– Enten det er homofile som ikke tør å komme ut, eller familier med lav inntekt som ikke kan sende barna på fotballtrening fordi de ikke har det nyeste utstyret.

Christian føler at han har funnet riktig parti.
– Jeg er veldig glad i partiet mitt, men jeg er også uenig på mange områder. Og det er derfor jeg er med. Jeg tror ikke på at man ikke skal mene noe. Jeg vil være tydelig og klar når jeg uenig, og bruke min stemme til å påvirke. ❖

SPEIDER-CV

Navn: Christian Hetty

Alder: 20 år

Speiderbakgrunn: Begynte som speider i 5. Drammen sjø som elleveåring. Har vært i patruljene Terne og Albatross.

Aktuell: Matroslærling på «Statsraad Lehmkuhl». Politisk aktiv i AUF og som tillitsvalgt i Norsk Sjømannsforbund

TEKST: : JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** JEPPE CARLSEN OG MARGRETHE LØKKEGAARD
ILLUSTRASJON: LOUISE ROSENKRANDS

Mål:
K-3, 4, 7, 9, 12

For nysgjerrige speidere

Bordhockey på speiderhytta? Bakterievekst i praksis som læring før leir? Skumvulkan på tur? Eksplosjon? Nei, det motsatte! Implosjon! Alt dette, og mye mer byr danske SciencePirater på.

Små og store synes det er fascinerende å se ting skje! Enten det er hvordan edderkoppen kryper i nettet, hvor høyt flaskeraketten flyr eller hvordan skumvulkanen spruter utover. Det er gøy og sunt å oppdage, forske og undre seg litt! SciencePiratenes aktivitetsmateriell gir masse rom for nettopp dette.

Materiellet består av morsomme og spennende naturvitenskapelige aktiviteter som fremmer nysgjerrighet og læring. Tanken er at speiderne skal få oppdage nye ting i kjente omgivelser, som for eksempel i skogen eller på speiderhytta.

Materiellet, som er utviklet for aldersgrupper som tilsvarer våre koloni, flokk og tropp, har en introduksjonsdel og teori som lederne kan sette seg inn i før gjennomføringen. Deretter finner du forslag til spørsmål man kan undre seg over sammen med speiderne før man setter i gang med selve eksperimentet. Det finnes også gode spørsmål til avrunding av aktiviteten. Dessuten er **metoden** viktig i arbeid med slike eksperimenter. SciencePirater kaller det «science spejdermetoden» og kombinerer en naturvitenskapelig tilnærming med speidermetoden.

FEIL ER FANTASTISKE!

Man lærer (minst) like mye av å gjøre ting feil som å gjøre dem riktig. Feil er gøy og gir mulighet for undring, ulike forklaringer og forbedringer. Det er nyttig for speiderne å lære. Gi dem derfor mulighet til å gjennomføre mest mulig selv, bistå dem i

«Den søde skumpølse» kaller SciencePiratene dette eksperimentet med ingredienser fra kjøkkenskapet.

Science spejdermetoden

problemløsnings-fasen og la dem prøve på nytt. Speiderne bør i størst mulig grad få bestemme hvordan aktiviteten skal gjennomføres, og speiderlederne bør delta og undre seg sammen med speiderne. Det er skikkelig god speiding!

– Utfordringen er at vi ledere må gi plass for undringen, sier leder Signe Riemer-Sørensen fra 1. Eiksmarka speidergruppe. Gruppa har brukt flere av eksperimentene i familiespeiding og er veldig fornøyde med at heftet er så lett å ta i bruk.

TENK SIKKERHET

Speiderledere tenker sikkerhet. Det gjelder selvsagt også ved gjennomføring av SciencePiratenes aktiviteter. Les først gjennom introduksjonen og eksperimentet: Har vi nok kompetanse til å gjennomføre eksperimentet? Hvem kan eventuelt hjelpe oss? Hva kan gå galt og hvordan kan vi redusere risikoen? Hva gjør vi hvis det går galt? Ta gjerne med førerpatruljen i diskusjonen, det kan være svært nyttig før neste patruljetur!

Lykke til! ❖

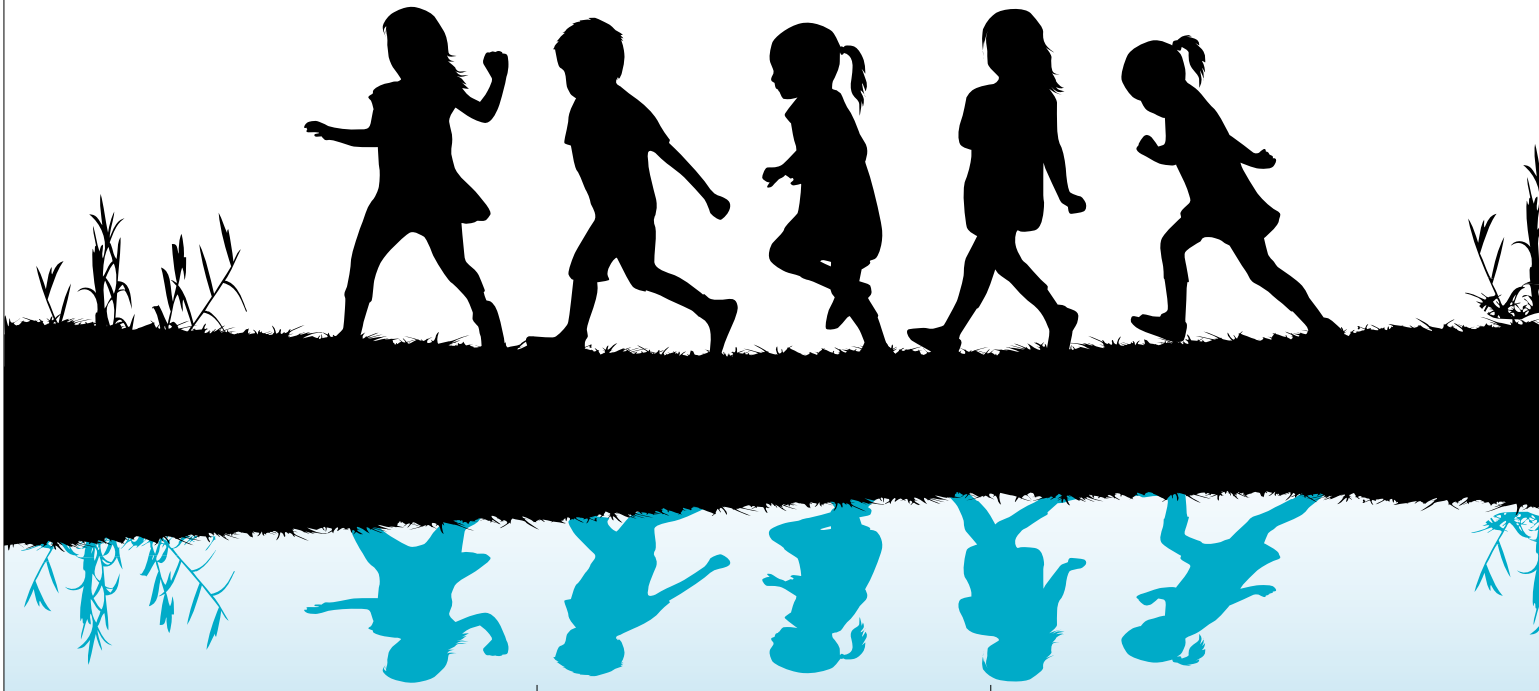
OM SCIENCEPIRATER

SciencePirater er et Spejderne-prosjekt som er støttet av danske Villum Fonden. Det består av én eksperimentguide for speidere mellom 6 og 8 år, én for dem mellom 8 og 10 og ett aktivitetshefte for speidere fra 10 år og oppover – pluss tilhørende SciencePirat-merker, selvsagt. SciencePirater er utviklet av frivillige naturvitenskapsentusiaster fra alle de danske speiderforbundene. Finn ut mer på spejderne.dk/sciencepirater og skaff deg heftene nesten gratis fra danske Spejder Sport.

TEKST: LYKKE JUHLER

Beredt på atferd som utfordrer oss

Du trenger ikke være pedagog for å være speiderleder, når du bare er nysgjerrig på de barna du har ansvar for. I tillegg er det noen ting det er nyttig å være bevisst på.

Vi ønsker å kunne legge opp møter og turer og annet felleskap så godt som mulig for at hele gruppa skal ha en god speidertid. Det er dessverre ikke alltid det går som planlagt.

DET ER DU SOM ER ANSVARLIG OG VOKSEN

Speiderne er ikke alltid like søte og snille på møtene, og det kan føles som en kjempeoppgave å få til alt det vi ønsker de skal få lov å oppleve. Men vi kan ikke skylde på barna her. Ingen barn er bevisst «slemme». Det er vårt ansvar som speiderledere å løse utfordringene.

Barns atferd er alltid en reaksjon på noe annet. Se på atferden som en invitasjon til forandring. Barnet prøver å fortelle oss noe, men klarer ikke å gjøre det med ord. Det er vi som må prøve å få til forandringen. Vi må ta på oss ansvaret for relasjonen vår til det barnet som utfordrer oss.

ØYNE OG ØRER ER DINE VIKTIGSTE VERKTØY

Vær imøtekommende og bruk øynene og ørene for å «lese» barnet. De er de viktigste verktøyene vi har for å lære nettopp det barnet å kjenne. Still spørsmål:

- Hva skjer?
- Hva skjedde i forkant?
- Hvorfor reagerer barnet slik?
- Hva gjorde du?
- Hvordan reagerer de andre barna rundt det?
- Hva forteller barnet deg?
- Hva sier de andre barna om samme hendelse?
- Hva kan jeg endre på i min måte å være på, slik at jeg får barnets oppmerksomhet?

Vær nysgjerrig – ikke dømmende.

Det er viktig å huske at vi ikke trenger en pedagogisk utdanning for å være speiderleder. Men det kan være lurt å være nysgjerrig og vite litt om barna.

HJERNEN UTVIKLER SEG SAAAKTE

Visste du at hjernen din er fullt utviklet først når du er 23–25 år gammel?
Det siste som utvikles er frontallappen. Den tar seg av å planlegge, analysere og beslutte.

SMART Å TENKE GJENNOM

Skal vi legge opp et program som når alle i enheten, er det noen ting vi må overveie i forkant:

1. **Noe er gitt fra starten, noe påvirkes utenfra hele livet**
   Hjernen vår er genetisk og biologisk disponert, det vil si det vi har fått med oss fra fødselen. Men den er også plastisk og påvirkes av miljøet vi befinner oss i.
   Hjernen vår påvirkes av menneskene rundt oss og det vi gjør og opplever gjennom hele livet vårt.

2. **Det er alltid variasjoner i utviklingen**
   På speiding.no finner vi de pedagogiske trekk for hver aldersgruppe. Men husk at de bare er en pekepinn om hva vi kan forvente av nettopp våre speidere. Én ting er teori, noe annet er praksis.
   Alle barn er individuelle og utvikler seg forskjellig. Hjernene deres har hvert sitt tempo for utviklingen.
   Når vi leser om hva vi kan forvente, er det lurt å tenke på at noen kan være langt foran beskrivelsen, mens andre kan være langt bak. Dette må vi ta høyde for i programmet vårt.
   Bruk observasjonene du og andre medledere har gjort, og hva dere har lært om hvert barn. Kunsten er å se hver enkelt, samtidig med at vi har et blikk for fellesskapet.

3. **Betydningen av passe krevende utfordringer**
   Vi skal tenke på hvordan vi kan utfordre speiderne i alle aldersgrupper. Utfordringene skal være såpass interessante og mulige å løse (kanskje med litt hjelp) at speiderne vokser på dem. Når du lykkes med og mestrer noe du ikke kunne fra før, er det gøy å være speider!

   Hvis utfordringene blir for vanskelige, gir speiderne opp og mister interessen. Motsatt kan det bli for kjedelig hvis det er noe de allerede kan. Da gidder de ikke involvere seg. Begge deler kan bli utfordrende. Det er da noen av de yngre kanskje stikker av, begynner å slåss eller på annet vis gjør noe lite hensiktsmessig som kan forstyrre de andre i enheten. En slik reaksjon kommer fordi hjernen deres ikke er utviklet på dette området, de har ikke lært hvordan de skal reagere.

   I SPEIDEREN 1/2022 deler noen rovere sine beste tips for å ta Utfordringen. Tipsene beskriver godt hva som gir den beste læringen: Roverne har selv valgt utfordringen sin, og intuitivt har de valgt noe de ikke kan i forveien, noe som interesserer dem og som ikke er for vanskelig. Kan hende de skal ha litt hjelp underveis, men de klarer selv å komme i mål og har vokst med oppgavene. ❖

TIPS

Har du et barn med en diagnose i gruppa, husk å spørre foreldrene hva det betyr for nettopp deres barn og hva du skal ta hensyn til. Vær nysgjerrig på barnet og ikke fokuser på diagnosen. Du er speiderleder og ikke fagperson, du skal se og forstå barnet, ikke behandle det.

TIPS

Skap en positiv relasjon til foreldrene der du ikke fokuserer bare på de utfordringene du har med barnet deres, men også på å gi ærlige, positive tilbakemeldinger. Bestemors lov funker godt i relasjonen til både voksne og barn: Grip noen «på fersken» i å gjøre noe bra og la dem vite at du har sett det!

Lykke Juhler er utdannet spesialpedagog og har arbeidet med både barn og voksne med ulike diagnoser. Hun har bakgrunn fra De grønne pigespejdere i Danmark og er administrasjons- og prosjektrådgiver ved forbundskontoret.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** SISSEL ANNETTE BJAANES OG ANITA WARENIUS

Grep for jevnere fordeling

Jentene er i mindretall i speideren, internasjonalt, men også i Norge. Fordelingen har vært ganske stabilt skjev og har ikke fått stor oppmerksomhet. Men i Hordaland krins vil de gjøre noe med dette.

Cecilie Opdahl Hanseth er prosjektleder for vekst i kretsen, hvor fordelingen mellom jenter og gutter er som i forbundet som helhet (se egen boks): – Jeg fikk denne utfordringen fra kretsstyret og er nå i gang med å se på hva vi kan gjøre, forteller hun.

Finnes det en oppskrift for å få tak i og holde på jentene? Egne gutte- og jentepatruljer, eller blandede? Cecilie har lang erfaring med begge deler fra sin egen gruppe, 1. Øvsttun.

Og hvordan står det til i speider-Norge? Det finnes noen ganske få rene jente- og guttegrupper, men er det ellers store variasjoner fra gruppe til gruppe? Opplever andre at det er nødvendig med egne jentesatsinger? Vi har samlet et ørlite knippe inntrykk (se også s. 22–23).

Sissel Annette Bjaanes, troppsleder i 3. Eidsvoll speidergruppe:

– Seks gutter og sju jenter kom over i troppen fra flokken sist høst. Fra før av var det bare én jente i troppen, og vi bestemte oss for å ha en egen jentepatrulje, Tiur. Den består nå av ni stykker, og de er de ivrigste av alle.

– Vi gir like mye oppmerksomhet til alle speiderne, men ved å ha en jentepatrulje gir vi jentene mer rom for å være «fjortiser». De har for eksempel et litt annet språk enn gutter i samme alder. Det kan bli litt mer intriger med bare jenter, men så langt har det gått veldig bra. Så får vi se hvor langt opp i alder vi skal ha delte patruljer, det har vi ikke avgjort ennå. Vi prøver oss fram og er oppmerksomme på at det kan ha både fordeler og ulemper.

– Jeg spurte jentene i Tiur om de hadde noe de ville si til SPEIDEREN. Svaret var «Jenter kan gjøre like mye som gutter, til og med mer!»

Anita Warenius, leder i Kjølberg MS speidergruppe:

– Etter å ha hatt to tropper i alle år, slo vi sammen guttene og jentene for 2–3 år siden. Siden da har vi mistet veldig mange jenter. Fra sist sommer har vi hatt en egen gruppering med bare jenter. De har innimellom fått lov til å ha et eget opplegg, uten «mas» fra guttene. Vi er en stor tropp på ca. 50. Jentepatruljen har endelig begynt å vokse, og det kommer nye til. Det setter vi

Patrulje Tiur: Bak (fra v.): Anastasiia Petrova (peff), Dea Emilie Lyngstad Haugan, Sara Isaksen, Maiken Dyre Andersen og Elina Hvattum.
Foran: Amalie Grefsrud Gravli, Sonja Johnsen Bjaanes (ass.) og Annelene Gussiås Bjørgeengen. Olivia Hove Kristensen var ikke til stede.

stor pris på, og nå er de 8–9 stykker. Vi har tilbudt dem blandede patruljer, men jentene som er med nå vil være i en patrulje uten gutter.

– Det er sikkert flere grunner til at mange valgte å slutte, men da vi slo sammen troppene byttet vi også møtedag. Når først et par sluttet, dro de flere med seg. I tillegg måtte vi få to tropper til å fungere som en, vi drev jo på litt forskjellige måter. Det ble nye ledere og det tok tid før vi ble samkjørte.

– Vi har fått mange nye de siste årene, men det har vært flest gutter. Av de 17 aspirantene sist høst var bare to jenter! Det gjør mye med dynamikken, for selv om de skal behandles likt og få de samme aktivitetene, så er ofte 10 –11 år gamle gutter og jenter veldig forskjellige.

Lilly Katrine Fridtjofsen Schnitler, leder i Klæbu speidergruppe:
– Vi har nesten bare jenter, vi, ler Lilly Katrine og oppsummerer kjapt: – I flokken har vi bare jenter, i troppen er to tredjedeler jenter, mens blant roverne er det ganske likt. Vi har noen flere kvinnelige enn mannlige ledere. Vandrergutta forsvant i koronatida, selv om vi fikk bare gode tilbakemeldinger fra foreldrene. Når én gutt slutter, drar han fort kompisen med seg. Det er også motsatt: Når det gjelder rekruttering, er det gjerne jentene som har kommet, de fleste var venner av noen av speiderne våre.

– Vi kjører blandet tropp – jenter, gutter, stifinnere og vandrere. Men vi deler av og til opp i alders-grupper for at det ikke skal bli for kjedelig for de eldste. Vi har kjønnsnøytrale aktiviteter i alle enheter. ❖

Jentepatruljen Solsikke fra Kjølberg MS speidergruppe: Bak: Tilda Ø. Kvikstad, Norun Aure, Jenny G. Warenius, Thea Kristoffersen og Stella Fjeld. Foran: Mathilde Karlsen og Solveig Foyn. Bjørg Emilie G. Berger var ikke med da bildet ble tatt.

JENTER OG GUTTER I SPEIDEREN

Det er over 40 år siden Norsk Speiderpikeforbund og Norsk Speidergutt-Forbund slo seg sammen til Norges speiderforbund. Guttene har helt siden starten vært i flertall. I dag er knapt to tredjedeler av medlemmene våre gutter/menn og litt over en tredjedel er jenter/kvinner. Blant lederne er det litt jevnere fordelt. Norges KFUK-KFUM-speidere har 56 % gutter/menn og 44 % jenter/kvinner. Hvilke erfaringer har dere? Vi vil gjerne høre om dem! Send en e-post til nsf@speiding.no.

FRIVILLIGHETENS ÅR 2022

TEKST AV: TUVA MOHOLDT OG JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Hurra for deg!

I år feirer vi alle frivillige i speideren. Det skjer blant annet på Peff-samling og Lederfest. **Hurra for deg!**

Det er veldig mange som fra de er 12–13 år på en eller annen måte bidrar til all den gode speideraktiviteten. Kreative, ivrige og iherdige frivillige legger mye arbeid i at møter, turer, leirer, kurs og andre aktiviteter skal bli skikkelig bra.

Vi vil lage fest for deg som er en del av et stort fellesskap. Du gjør speidingen i Norge bedre, og du bidrar til en av verdens største bevegelser. I den store sammenhengen bidrar du også til fred!
I år har vi arrangementer hvor du som er patruljefører, patruljeassistent eller speiderleder kan bli med og bare kose deg og bli inspirert. Blant annet skal vi ha to ulike samlinger, en nasjonal Peff-samling og en Lederfest.

TO HELGER MED MORO

På Peff-samlingen og på Lederfest skal vi finne på mye gøy! Vi lover mye moro, nye venner, god mat og noe nyttig i fine omgivelser. Vi vil gi deg et skikkelig energipåfyll, til leirsommeren og til en ny speiderhøst. Kanskje blir det kake, hvem vet? Uansett, hold av datoene og bli med oss på Peff-samling eller Lederfest!

Peffene og assene samles 24.–26. juni på idylliske Paulen Gård, leirstedet til 1. Vennesla speidergruppe. Lederfest arrangeres i Trondheim 26.–28. august. Påmeldingen skjer i medlemssystemet Min speiding. Følg med på speiding.no for mer informasjon!

FRIVILLIGHET ER SNILT

– Frivillighet er å gjøre noe uten å få betalt eller premie, det er veldig snilt og du gjør veldig mange glade, oppsummerte Arne (13) fra 8. Oslo Romsås speidergruppe fint i videoen **Jeg kan bidra** laget i forbindelse med Frivillighetens år 2022. Takk for at du bidrar til å gjøre verden litt bedre for noen! ❖

FRIVILLIGHETENS ÅR 2022

I år feirer vi Norges viktigste lagarbeid, frivilligheten. Halvparten av oss engasjerer seg i frivillig arbeid. Det er ganske kult. Det du gjør bidrar til det viktige tilbudet speideren er for veldig mange barn og unge. Takk for at du er med, enten du er peff, speiderleder, ledertrener, styremedlem, kasserer, baker kaker, kjører kanoer eller organiserer flaskeinnsamling!

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

NSFS HEDERSTEGN

- Siv Helene Bjørnstad, tildelt av Grenland krets
- Øyvind Danielsen, tildelt av Grenland krets

ÆRESKNIV

- Eirik Olseng, tildelt av Rolvsøyspeiderne
- Karl-Erik Rostad, tildelt av Rolvsøyspeiderne
- Reidun Lislebø Løkkemyhr, tildelt av Vestfold krets
- Alf Arne Kristoffersen, tildelt av Vestfold krets

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Rovere

- Oda Helene Asphjell, 1. Rognan speidergruppe
- Christoffer Andre Eskedal Flåten, 1. Grimstad MSK speidergruppe

Gratulerer!

Løsninger på Hodebry på s. 14:

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

- **Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer**
- **Unik praktisk kunnskap**
- **Mange nye venner**
- **Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger**
- **Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året**
- **Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt**
- **Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.**

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Ønsker du å melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden blispeider.no finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

speider-
sport
Speidersport.no/tufte
Tufte Puffin er en myyyk hettegenser i en deilig blanding av bambusviskose og økologisk bomull. Hettegenseren har avslappet passform, ekstra tykk hette og stikklommer.
579,–
SPEIDER
I VERDENS STØRSTE VENNEGJENG
507,–
Foto: Tufte
TUFTE
Tufte og Norges speiderforbund samarbeider om klærne til speiderne. Kolleksjonen er satt sammen av skikkelige klær som tåler utelek og en aktiv hverdag. Klærne er laget av miljøvennlige råmaterialer som ull, bambus og økologisk bomull.